

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

ŠEŠTADIENIS – SATURDAY, LIEPOS – JULY 25, 2015 • Vol. CVI Nr. 87 Kaina 2 dol.

4545 WEST 63rd STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 07-24-15

ŠIAME NUMERYJE:

S. Dariaus ir S. Girėno 82-osios žūties metinės – 5 psl.

Kraštiečio dovanos
Zyplių dvarui – 14 psl.

DRAUGAS

Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Svajonė tapusi tragedija

Minime 100 metų, kai nuskendo SS Eastland

RAIMUNDAS MARIUS LAPAS

Prieš trejetą metų pasaulis minėjo *Titanic* tragedijos 100-metį. 1912 m. balandžio 10 d. Southamptonne pradėjęs transatlantinę kelionę laivas, kuriuo plaukė 891 komandos narys ir 1 316 keleivių, po dviejų parų atsitrenkė į ledkalnį. Išaušus balandžio 15-ajai kapitonas E. J. Smith paskelbė *Titanic* evakuaciją. Skęsdamas *Titanic* perlūžo į dvi dalis ir dingo po vandeniu. Jo nuolaužos guli maždaug 560 km į pietryčius nuo Newfoundlando.

Po trejų metų įvyko kita skaudi laivo avarija – šįsyk JAV, Čikagoje. Net per Didįjį Čikagos gaisrą 1871 m. spalio 10 d., kada miestas buvo sulygintas su žeme, gyvybės neteko triskart mažiau žmonių nei SS *Eastland* katastrofoje.

Vakar, liepos 24 d., minėjome šios tragedijos 100-ąsias metines.

Keleivinis laivas SS *Eastland* buvo naudojamas ekskursijų tikslams. 1915 m. liepos 24 d. laivas apvirto Čikagos upėje prie pat kranto. Nelaimėje žuvo 844 keleiviai bei įgulos nariai. Avarija įėjo į istoriją kaip daugiausia žmonių gyvybių nusinešęs įvykis JAV „Didžiųjų ežerų“ (Superior, Michigan, Huron, Erie, Ontario) rajone. Po šios tragedijos SS *Eastland* buvo iškeltas ir parduotas JAV laivynui. Po rekonstrukcijos SS *Eastland* tapo kanonieriniu laivu ir buvo perkrikštytas USS *Wilmette* vardu. Jis daugiausia buvo naudojamas kaip mokomasis laivas Didžiuosiuose ežeruose. Po Antrojo pasaulinio karo laivas buvo išmontuotas.

– 10 psl.

„Kartu mes tikime laisve“

Sumner Welles deklaracijos 75-mečio minėjimas Vilniuje

GITANA MERKELIENĖ

Liepos 23-iosios popietę į Vilniaus Vašingtono aikštę susirinko Lietuvos vadovai, politikai, sugrįžėliai emigrantai ir kiti vilniečiai paminėti ypatingą datą – 75-erių metų, kai JAV valstybės sekretorius Sumner Welles paskelbė deklaraciją, nepripažįstančią Baltijos šalių okupacijos ir aneksijos,

kurią įvykdė Sovietų Sąjunga. 1940 m. liepos 23 d. JAV valstybės sekretoriaus pareigas einantis S. Welles paskelbė, kad Amerika ir *de jure* ir *de facto* nepripažįsta nei Lietuvos, nei kitų Baltijos šalių okupacijos. Prie S. Welles deklaracijoje išsakytos pozicijos prisijungė ir Baltijos šalių aneksijos nepripažino daugiau nei 50 pasaulio valstybių.

– 7 psl.

PRISIMINKITE DRAUGĄ SAVO TESTAMENTE

www.draugas.org/palikimai

Tel. 773-585-9500

Pranciškaus žodis

VYTAUTAS LANDSBERGIS

Neseniai paskelbtoje enciklikoje *Laudato si'* Šventasis Tėvas kreipiasi į žmones kaip jų ir gamtos užtarėjas, raginantis suvokti didžiąją katastrofišką nuodėmę, kuri yra gamtos teršimas ir gyvasties naikinimas.

Kas vyksta, tai ne vartotojų gobšumo klaida ir ne tik trumparegių bei tinginių dvikojų rūšinė savizudybė; tai pamatinė nuodėmė prieš Aukščiausiąjį, leidusį visą kūrinių, kurią jūs naikinate, sykiu ir save. Tad ir tu, vairuotojau, kuris atbogiškai savivartę gamybos ar statybos šiukšlių į artimiausią Lietuvos miškelį ir išverti tiesiog į samanas arba pievutę po medžiais, tu esi ne tik purvinas kiaulė ir nusižengėlis žmonių įstatymams. Tu ižaidi Viešpatį.

Širdyje išnešiotas ganytojo skausmas ir rūpestis, dabar pareikšti pačios Bažnyčios didžiulės reikšmės dokumente, turbūt paaiškina, kodėl Jorge Mario Bergoglio, tapdamas Romos popiežiumi, pasirinko Pranciškaus vardą. Dabar jis atskleidė paslaptį ir misiją, su kuria atėjęs. Anksčiau ją nešė Asyžietis.

Enciklikoje kalbama apie būtį ir gyvastį. Nors mes mintame kitais gyvais padarais, o jie valgo mus, o pasaulio mokslas bei lietuviškų sakmių intucija prabyla ir apie augalų jauseną, pavyzdžiui, žiaurumo ir mirties baime, – visa yra viena.

Nuo Asyžiečio laikų į krikščionių civilizacijos sąmonę beldžiasi samprata apie kūrinių vienovę ir dieviškumą. Taip pat – ir apie žmogaus vietą, pareigą bei atsakomybę. Žemė yra mūsų sesuo ir motina, mokė šventasis Pranciškus. Žmogui suteikta pirmenybė, o ne viršenybė – moko mūsų dienų Pranciškus. Dievas – ne abstrakcija. Jis gyvas Jo kūriniuose. Todėl mylėti Dievą – tai mylėti kūrinių. (Dabar vadina aplinka, lyg mūsų joje nebūtų.) Na, o griauti, niokoti „aplinką“, tai tolygu naikinti save. Visais atžvilgiais.

Žmogus be meilės yra tik nedėkin-

gas vartotojas, valgytojas, parazitas. O, vartoti!

Tol, kol aplinka arba gamta neapsispręs kitaip. Tarkim – atsikratyti bepročio ir bedvasio parazito, kol jis nenužudė savo ėdamos gamtos. Požymių arba perspėjimo signalų matome. Dievas (o susiraukėliai puikybėje gali sakyti kitaip: Gamta) nuo

Senojo Testamento laikų buvo suvokiamas kaip Tai, kas kuria stebuklus, o gali ir nušluoti nenaudėlius. (Beje, šis nuosprendis paprastas – tik suprogramuok juose neapykantą. Teišmeta patyčioms įstatymą apie pagarbą tėvui ir motinai.) Po Mozės atėjo Galilėjietis ir mokė apie išsigelbėjimą. Aš esu kelias. Mylėk Dievą – ir jo dovaną kūrinių, – ir mylėk savo artimą, – nes visi esame broliai ir seserys turėdami vieną Tėvą.

Nežudyk – buvo Jo įsakyta jau Mozės lentelių pranešime.

Dabar Pranciškų vėl primena ir klausia: ar gyvenate bendrystėje su li-

kusia (!) gamta, ar esate visuotinėje šeimoje? Jis tai pavadino integralia ekologija.

Jei gyvenate priešystėje, gero nesitikėkit ir kaltinkit save – nesunku daryti tokią išvadą.

Atjauta gamtai ir atjauta žmonijos vargšams, pradedant nuo silpnųjų, turi tą pačią šaknį. Jeigu ji dar nesunaikinta buko godulio ir egotizmo. Antai neturtėliai nuo vaikystės pasmerkti ligoms ir kančioms jau dėl to, kad jie neturi švaraus geriamojo vandens. Abejingumas? Ne mūsų problema? Patys silpniausiai, bejėgiški ir bebalčiai, yra dar negimusieji. O kadangi visa žmogaus gyvybė turi būti labiausiai saugoma, tai „rūpestis apsaugoti gamtą – nesuderinamas su abortų pateisinimu“. Savo ruožtu, kasdien pradingstančios gyvūnų ir augalų rūšys reiškia, kad mes jas atimame iš ateinančių kartų. Esam šunsnukiai,

nors Pranciškų taip tiesiai nesako. Ramiai, išmintingai šaukia tyruose. Ar kas atsiliėpė į jo encikliką? Valdovai tikrai ne, jie vargsta su agresijomis ir sankcijomis.

Žmonijos kaupio ir vis kuriamo kultūros lobio apsauga – taip pat dalis visuotinės ekologijos, suvokiamos per „bendrojo gėrio“ sampratą.

Privalus tad pasauliui religijų (pirmiausia vadovų!) dialogas, kad būtų apginta gamta, pačios žmonijos vargšai, ir plečiami tarpusavio pagarbos bei brolystės tinklai. Be abejo, ir muzika, kurią žudo garsinė tarša ir socialinio pramoninio triukšmo beprasmybė, nors muzika turėtų būti arčiausiai religijos ir aukštesnė už visas filosofijas (sakė Ludwig van Beethoven); ji atras tarnystės žmogui misiją bei kilnią vietą visuomeninėje kultūroje, kultūros ekologijoje.

Muzikos tarnai apie tai mąstydavo. Muzika ir ekologija... Surengėme kadaise Klaipėdoje dar sovietmečiu tokią ypatingą konferenciją. Pabaltijo muzikologų 20-oji. Ir vietą parinkom ypatingą, prie mirštančios jūros. Ir vienas latvis tiesiai rėžė: ar bėra prasmės kurti muziką, kai mūsų jūra miršta? O nežinojom dar apie cheminį ginklą, bukų kareivių išbarstytą Baltijoje.

Pacituosiu kai ką iš tuomečių mėginimų pranešti tautai arba tautoms.

„Muzikinė veidmainystė“ – tokių kaltinimų amžininkų kūrybai anksčiau negirdėdavom (net jei būdavo verta). Tai žudomos gamtos drama sprogdina mūsų konformizmo, eskapizmo, profesinio hermetizmo įpročius. Ar ne pirmą sykį Pabaltijo muzikologija, aptarianti ir vertinanti muziką, pažvelgė į muziką taip iš arti, akis į akį, gyvenimo aspektu. Ne popierinio, ne laikraštinio, o tikro gyvenimo aspektu.“

„Gamtosaugos tema muzikoje. Ar yra toks reiškinys, ar ne per siaurai ‘moksliskai’ skamba? Menas juk ima plačiai, ir tuose kūriniuose, kur tartum tiesiogiai užsistojama, ginama gamta, iš tikrųjų kalbama apie daugiau ką. Gamta mene buvo ir tebėra žmogaus projekcija. Savo ruožtu ekologinė problematika apima ir žmogų, ir šį padarą rūpi išsaugoti. Taip, teršiam gamtą kaip įmanydami, ir numatom dar labiau teršti (pavyzdžiui būtų Nemunas ir Kuršių marios, ne prasčiau pasitarinai gali naftos gręžiniai Baltijos jūroje ties Nida ir t. t.) Bet yra ir išorinio garsinio landšafto teršimas triukšmais bei superdecibeline pseudomuzika, yra ir vidinio sielos arba kultūrinio landšafto teršimas – užplūstanti, vis labiau kylanti kičo banga. Ir žmogaus balsą ir kalbą, nacionalinę muzikinę ir apskritai kultūrą, patį žmogų jau reikia įrašyti į Raudonąją knygą.

Pirmiausia – jo dvasią, gebėjimą jausti ir atjausti, mąstyti ir spręsti. Neišsaugoję tokio žmogaus žmoniškumo, neišsaugosime nė gamtos, taigi vėl nė savęs – kad ir sužvėrėjusių ar surobotėjusių – kaip biologinės rūšies. Nebent gamta pati apivalytų nuo amaro, pasivadinusio homo sapiens, bet mums iš to nedaug paguodos.“ (Žr. kn. V. Landsbergis. *Geresnės muzikos troškimas*. V., 1990, p. 196–203).

Tai 1986-ųjų metų klausos ir minties įvykiai. Kolektyviniai, vėl telkiantis į Baltijos ir muzikos bendriją. Iš tolo brėško Lietuvos Sąjūdis. O nežinojome, kad užjūrių Argentinoje apie mums rūpimus pasaulio dalykus mąsto Jorge Mario Bergoglio, būsimasis popiežius Pranciškus. Būtų tikęs į Lietuvos kompozitorių sąjungos muzikologų sekciją.

Bernardinai.lt

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532. Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5532

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klasė: kasdien – \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD): – metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD) – metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, pakvotavimų už prenumeratą nesunčiame.

„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba. Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas

vyr.redaktore@gmail.com

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Redakcija už skelbimų turinį ir kalbą neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti. Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome pasiilkti kopiją.

Administracijos el. paštas: skelbimai@draugas.org administracija@draugas.org

Didžiosios kovos apygardos partizanų parke susirinkome paminėti prieš metus iškeliavusio pas Viešpatį neužilstamo kovotojo už Lietuvos ir Bažnyčios laisvę mons. Alfonsa Svarinsko. Dievas pašaukė jį į gyvenimą laisvoje Lietuvoje, bet didesnę amžiaus dalį jis praleido pavergtoje Tėvynėje, dėl kurios likimo sielojosi. Ir ne tik sielojosi – darė viską, kad greičiau išauštų laisvės rytas, o jam išaušus tą laisvę siekė įtvirtinti ir išgyveno dėl visko, kas trukdė žingsniams į tikrą laisvę. Prisiminsime už Lietuvos laisvę kovojusius ir žuvusius partizanus ir už juos melsimės.

Mons. Alfonsas labai anksti pajuto pašaukimą tarnauti Dievui ir žmonėms. Todėl baigęs Ukmergės Antano Smetonos gimnaziją septyniolikmetis jaunuolis įstojo į Kauno kunigų seminariją. Po kelerių studijų metų pajutęs aiškų arešto pavojų, jaunas klierikas paliko kunigų seminariją ir kaip daugelis ano meto vyrų įsitraukė į partizanų veiklą. Tačiau greitai buvo suimtas, tardomas, kankinamas ir nuteisiamas dešimčiai metų lagerio bei 5 metams be teisių gyventi Lietuvoje.

Pirmojo kalnimo metu jis praėjo ne tik sunkaus gyvenimo universitetą, bet turėjo galimybę bendrauti su labai iškiliais ano meto lietuviais inteligentais, kurie kalėjo drauge su juo. Baigiantis bausmės terminui vysk. A. Ramanauskas Alfonsą išventino į kunigus su mintimi, kad ištremtas į Altajaus kraštą galėtų kaip kunigas tarnauti tremtiniams lietuviams. Bet Dievo planai buvo kiti.

Po Stalino mirties režimas sušvelnėjo ir kun. Alfonsui buvo leista grįžti į Tėvynę. Dvejus metus labai uoliai tarnauja Kulautuvos ir Betygalos tikintiesiems, ypač rūpinasi jaunimo sielovada, o tai negalėjo patikti sovietiniams pareigūnams. Kun. Alfonsui vėl iškeliama baudžiamoji byla. Nusikalstama medžiaga buvo net kratos metu rastos knygos, kaip antai Šapokos „Lietuvos istorija“. Šįkart gavo šešerius metus

Laisvės šauklis

ARKIVYSK. SIGITAS TAMKEVIČIUS

nelaisvės. Aukščiausias teismas kun. Alfonsą pripažino ypač pavojingu recidyvistu. Atlikęs bausmę ir sugrįžęs į Lietuvą ilgą laiką negalėjo gauti kunigiško darbo ir tik 1966 m. buvo paskirtas Miroslavo vikaru.

Su nepaprastai dideliu uolumu tarnaudamas tikintiesiems Miroslave, Igliaukoje, Kudirkos Naumiestyje, Igliaukoje ir Viduklėje, budino tiek pasauliečius, tiek kunigus ištikimai laikytis Evangelijos ir nesusitaikyti su vergiška tautos ir Bažnyčios padėtimi. Bendradarbiavo „Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronikos“ leidime, įsitraukė į Tikinčiųjų teisėms ginti katalikų komitetą ir, kaip buvo galima tikėtis, 1983 metais trečią kartą buvo areštuotas ir nuteistas dešimčiai metų.

Po ilgų kalnimo metų sutikau kun. Alfonsą Uralo politinių kalinių ligoninėje, iš kur abu buvome vežami į Vilniaus KGB įkalbinėjimui rašyti malonės prašymą. Neparasė. Tuo metu, kai Lietuvoje jau buvo prasidėjęs Atgimimo Sąjūdis, abu kalėjome 35 lageryje. Niekada nemačiau kun. Alfonsa nusiminusio ar praradusio viltį. Visuomet buvo pilnas idėjų, ką veikti, kaip kovoti, kad priartėtų laisvės diena.

Mons. Alfonsas labai jautriai išgyvendavo dėl kitų neištikimybės ar aplaidumo. Ilgus metus turėjau galimybę stebėti mons. Alfonsą besidarbuojantį parapijose, įsitraukusį į pavojingą pogrindinę veiklą, vėliau atliekantį bausmę. Niekada nemačiau, kad būtų padaręs nors mažą kompromisą. Tiesaus būdo,

turintis aiškia veiklos viziją vieniems jis buvo gražiausias pavyzdys, kaip reikia tarnauti Bažnyčiai ir Lietuvai, kiti jo privengė, nes budino jų sąžines. Jo gyvenimas buvo pastatytas ant Evangelijos uolos.

Iš šalies žvelgiant, mons. Alfonsas atrodė kieto būdo, negailintis aštresnio žodžio kolaborantams, bet iš tikrųjų buvo labai jautrus, paslaugus, dažnai užmirštantis save, bet niekuomet neužmirštantis Bažnyčios ir Tėvynės reikalų. Nė kiek neabejoju, kad bet kuriam kolaborantui išgelbėti jis būtų padaręs ir didelę auką.

Tokių lietuvių ir kunigų, koks buvo mons. Alfonsas, niekuomet nebūna dauguma. Jis negyveno dėl savęs, bet gyveno dėl kitų. Jis nebuvo iš tos dalies žmonių, kuriems svarbiausi Egipto svogūnai. Jis galėjo ilgus metus eiti per dykumą ir nepavargti, nesisūsti, kad kelionė per daug varginanti. Mons. Alfonsas po antrojo bausmės atlikimo, kai už pečių jau buvo šešiolika sunkių lagerio metų, nesuabejojo, ar įsitraukti į Katalikų komitetą, nors jam buvo visiškai aišku, kad tai geruoju nesibaigs.

Kard. J. Slipijy apie trečią kartą suareštuotą kun. Svarinską rašė: „Prieš dvidešimt metų dažnai susitikdavom su kun. A. Svarinsku: abu drauge nešėme nelaisvės jungą katorgoje, kai buvome areštuoti ir nubausiti griežto režimo lageriu, abu nešėm tą patį kančios, pažeminimų ir bauginimų kryžių. Kun. A. Svarinskas buvo didžiai kantrus ir ištikimas, kaip tasai Titas, kuriam rašė apaštalas šv. Paulius. Ir iš jo patyriau daug paguodos, sustiprinimo ir pagalbos. Kun. A. Svarinskas yra Lietuvos Katalikų Bažnyčios ir lietuvių tautos garbė bei pasididžiavimas. Tebūna Dievui garbė už tai, kad šiam drąsiam tikėjimo išpažinėjui suteiktą malonę liudyti Išganytoją Jėzų Kristų priešpaudos grandinėse. Priespaudos grandinėmis surakintų išpažinėjų balsas yra labai galingas, kai jie skelbia laisvę ir tiesą Jėzuje Kristuje.“

Paminėkime Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmetį ypatinga knyga

Prieš trejus metus Lietuvos Respublikos Seimas pakvietė viso pasaulio lietuvius rengtis Lietuvos Valstybės atkūrimo 1918 metais šimtmečio jubiliejui. Seimo ir Vyriausybės vadovai laiškuose skatino, kad Vasario 16-osios Nepriklausomybės akto šimtmetis 2018 metais nebūtų eilinis įvykis, minimas tik valstybinės programos renginiais, bet taptų visų lietuvių pasaulyje švente, kiekvieną šeimą, kiekvieną pilietį, kuris savo gyvenimu, darbais kuria ir atnaujina Lietuvą – Tėvynėje bei svetur – jungiančia švente. Ministras pirmininkas Algirdas Butkevičius laiške visuomenei kvietė „per kelis metus iki jubiliejaus siekti, kad iš kiekvieno mūsų žmogaus, jo sąmoningo siekio savo gyvenimo darbais puoselėti Lietuvą išaugtų Lietuvos šventimas kaip bendrojo mūsų visų džiaugsmo šventė. Todėl būtina rasti būdų, formų, kaip paskatinti visuomenę kartu kurti šios šventės kaip Lietuvos dienos tradicijos programą, kad ji paliestų kiekvieną žmogų, kad jos šiluma būtų Lietuvos idėja persmelktas visų mūsų džiaugsmo ir gėrio šventimas“.

Mes, lietuviai išeiviai Amerikoje, esame kviečiami kartu su visais lietuviais Tėvynėje bei pasaulyje ieškoti naujos bendrumo jungties, kuri galėtų įkvėpti ir mus, ir dabartinę Lieuvą.

Lietuvos valstybės jubiliejus yra ypač tinkama proga mums ne tik surengti įtaigius šventinius renginius, bet siekti daugiau – permąstyti ir apibendrinti Amerikos lietuvių didžiąją XX amžiaus misiją, – ką padarėme svarbiausio, išliekančio, lemtingai esminio Lietuvos laisvei, lietuvių kultūrai, menui, mokslui, visuomenės tobulinimui. O juk Amerikoje sunkiausiais Lietuvai – okupacijos metais, po Antrojo pasaulinio karo, buvo susitelkusi dauguma iš Lietuvos pasitraukusių valstybininkų, menininkų, mokslininkų, dvasininkų bei kultūros puoselėtojų. Emigracinis lietuvių kultūros periodas ypač JAV švytėjo neįtikėtinu ryškumu, atskleidė ypatingas lietuvių tautos galias išsaugoti kultūrinius pamatus svetimose žemėse ir atlikti tai, kas turėjo būti atliekama Lietuvoje – kuriama ir puoselėjama.

M. K. Čiurlionio ir jo bendraminčių XX a. pradžioje Vilniuje kurto naujojo meno erdvė, kaip tautos namus, antroje šimtmečio pusėje plėtojo išeivija, ir ne tik talentingiausi išeivijos kūrėjai, bet visa emig-

racijoje subrendusi, sąmoninga ir kultūrai pasišventusi lietuviškoji bendruomenė, susitelkusi ne tik Čikagoje, bet ir Bostone, New Yorke, Los Angeles ir daugybėje kitų Vakarų valstybių miestų ir nuošalių gyvenviečių. Lietuvių egzilio kultūros aukso amžių ženklina literatūros, muzikos, dailės kūriniai, mokslo darbai, pamatiniai kultūros projektai: Lietuvių Fondas, Lietuvių enciklopedija, leista Bostone, dienraštis „Draugas“, Čikagos Lietuvių Opera, Čiurlionio galerija, būsimai Nepriklausomai Lietuvai sukaupusi didžiulį dailės rinkinį, Dainų ir Šokių skaitlingos šventės ir daugelis kitų prasmingų projektų. Mes, JAV lietuviai, budėjome prie Lietuvos laisvės ir labai daug padarėme, kad Lietuva vėl sugražintų nepriklausomybę.

Todėl labai svarbu ir prasminga visa tai atskleisti konkrečiu projektu – parengti ir Nepriklausomybės šimtmečiui išleisti knygą, kuri parodytų mūsų darbus Lietuvai, kur būtų susumuotas JAV lietuvių organizacijų, sąjūdžių, redakcijų, draugijų, bendrijų, leidyklų, sambūrių planingas ir nuoseklus darbas, tautiškumo ir tikėjimo pagrindų išsaugojimas. Juk šimtą metų mes, Amerikos lietuviai, esame Lietuvos laisvės šaukliai, tautos sąžinė, tautos balsas, Lietuvos ambasadoriai ir konsulai, kaip Mozė savo brolius ir seseris vedantys per pasaulio dykumas į pažadėtąją Lietuvos žemę. Mes turime pa-

rodyti, kas buvome, ką padarėme, kad Lietuvos valstybė pasaulyje būtų matoma, girdima ir saugoma.

Amerikos lietuviai jau nepriklausomybės priešaušryje puoselėjo lietuvių 1892 m. Amerikos lietuvių rūpesčiu ir lėšomis Tilžeje pradėtu leisti „Apšvietos“ žurnalą.

1909 m. buvo įkurtas „Draugas“, daug nuveikęs politinėje bei lietuviškos visuomenės telkimo veikloje, ne tik skleidęs žinias apie Lietuvą ir Amerikos lietuvių organizacijų veiklą, bet ir beldėsis į JAV Kongreso duris, kad Lietuva būtų pripažinta nepriklausoma. 1924 m. buvo surinkta ir Amerikos prezidentui įteikta milijonas parašų; šiam vajui vadovavo dienraščio „Draugas“ redaktorius ir ALT'o pirmininkas Leonardas Šimutis.

Visos išeivijoje surengtos Vasario 16-osios šventės buvo pristatomos „Drauge“. Tai vyksta nuo 1918 m. iki dabar. „Draugas“

rūpinosi Lietuva jos spaudos nelaisvės metu, 50 metų skelbė žinią apie skaudžią okupaciją ir džiaugėsi Lietuvai atkūrus nepriklausomybę.

Pritariant Katalikų spaudos draugijos direktoriams, Draugo fondas imasi iniciatyvos išleisti leidinį, ypatingą knygą, kuri apibendrintų išeivijos siekį ir indėlį į Lietuvos Nepriklausomybę. Kartu „Draugo“ laikraštyje ir jo elektroniniame leidinyje bei kultūriniame priede atsispindės Lietuvos nepriklausomybės šimtmečio paminėjimo valstybinės programos renginiai, atsiskleis svarbiausios ir vertingiausios šios sukakties mokslinės ir meninės iniciatyvos.

Knygos rengėju pakviestas istorikas, profesorius dr. Juozas Skirius iš Lietuvos, kuris visą kovo mėn. rinko medžiagą Čikagoje (Lituanistikos tyrimo ir studijų centre), Putname (ALKO'je) ir New Yorke (SLA).

Mieli lietuviai, jau dabar prašome siųsti savo aukas šiai istorinei knygai; visų aukotojų pavardės bus skelbiamos knygoje ir laikraštyje.

Aukas rašyti Draugas Foundation vardu ir siųsti 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629. Aukos nurašomos nuo pajamų mokesčių I.D. 36-3916303.

Už aukas iš anksto nuoširdžiai dėkojame.

Marija Remienė

Projekto sumanytoja ir vadovė

TELKINIAI

Visuotinis Čikagos LDD narių metinis susirinkimas

NIJOLĖ NAUSĖDIENĖ

Čikagos Lietuvos Dukterų draugijos (LDD) visuotinis ataskaitinis susirinkimas, numatytas šių metų pavasarį, buvo atšauktas dėl svarbių priežasčių. Pirmiausia, kad valdybos pirmininkė Marytė Rekašienė dėl tiesioginio darbo buvo priversta atsisakyti pareigų. Toks įvykis sudrebino pačią valdybą. Čia tas pat, kai iš laivo pasitraukia kapitonas – pakrinka ir visa jgula. Tik šiuo atveju valdybos narės traukėsi dėl svarbių priežasčių. Dar praėjusiais metais dėl rimtos ligos buvo pasitraukusi valdybos išdininė Zita Svarenė. Ji tikėjosi sustiprėjus sveikatai grįžti į valdybą ir toliau eiti savo pareigas, deja... Gaila! Zita Svarenė savo darbą dirbo labai atsakingai. Tad jai valdybos dėkingumas ir linkėjimai stiprėti.

Kita valdybos narė Dangira Budrienė, ilgaamžė LDD narė, sąžiningai ėjusi valdyboje socialinių reikalų vedėjos pareigas, dėl amžiaus ir sveikatos taip pat nutarė pasitraukti. Ji buvo daug širdies ir darbo įdėjusi į LDD veiklą. Ačiū jai. Valdybos narė Milda Jakštienė buvo priversta išeiti iš valdybos dėl staigios ligos. Apgailėjo jos pasitraukimą visa valdyba, nes ji buvo maloni, pareiginga, lengvai mokėjusi prie visko prisitaikyti. Palinkėsimė jai viso ko geriausio ir geros sveikatos.

Sekretorė Alma Morkuvienė jau seniai klhibino savo kėdę, norėdama pasitraukti, o kai sesės viena po kitos dėl rimtų priežasčių traukėsi, pasitraukė ir ji.

Nijolė Nausėdienė nepasitraukė iš valdybos, kaip buvo pranešta per susirinkimą, tik perleido renginių vadovės pareigas, bet liko valdybos korespondente. Susirinkime negalėjo dalyvauti, nes buvo išvykusi atostogų.

Tad esant tokiai situacijai nebuvo galima rengti visuotinio narių metinio susirinkimo, teko jį atidėti. Pagirtina, kad pakrikimas neišgąsdino valdybos vicepirmininkės Gražinos Kazėnienės, ir ji, atkėlus metinį susirinkimą vėlesniam laikui, su visa energija ėmėsi ieškoti naujų valdybos narių. Jai pavyko. Tuomet ir buvo sukviestas visuotinis susirinkimas.

Iš kairės: Deimantė Komskienė, Marytė Adamonis-Rekašius, Milda Jakštienė, Genovaitė Treinienė, Gražina Kazėnienė.

LDD narių visuotinis ataskaitinis metinis susirinkimas vyko birželio 14 d. PLC, Lemonte. Susirinkimą pradėjo pirmininkė Marytė Rekašienė. Džiugu, kad susirinko gana daug narių ir prijauniančių. Pirmininkė paprašė šiam susirinkimui sekretoriauti Mildą Jakštienę. Buvo pristatyta šio susirinkimo darbotvarkė, ir ji dalyvavusiųjų buvo vieningai priimta.

Po Gražinos Kazėnienės vestos maldos atsistojimu ir tylos minute buvo pagerbtos amžinybėn iškeliavusios LDD sesės. Priimtas 2014 metų metinio susirinkimo protokolas. Marytė Rekašienė peržvelgė LDD finansinius reikalus, kurie nėra džiuginantys. Metus baigėme su 12 479 dol. nuostoliu. Aukų buvo surinkta palyginus mažai (ir tai daugiausia narių mokesčiai), o pašalpos buvo skiriamos. LDD finansai yra tvarkomi per „Chase“ ir „TCF“ bankus. Pirmininkė padėjo visiems remiantiems aukomis ir kitaip prisidedantiems prie organizacijos veiklos bei renginių.

Genovaitė Treinienė pasakė, kad kartu su Vida Kosmoniene patikrino valdybos vedamas sąskaitų knygas ir rado jas tvarkingas.

Pirmininkė Marytė Rekašienė apžvelgė praėjusių metų valdybos veiklą. Apgailestavo, kad per daug buvo skirta pinigų paramai, nors ir buvo ypatingų atvejų. Ji taip pat skatino nares dalyvauti Lietuvos Dukterų draugijos organizuojamuose renginiuose. Buvo iškeltas klausimas, ar Lietuvos Dukterų draugija parėmė Samoškos šeimą, kai sudegė jų namas. Pirmininkė pasakė, kad draugija šeimai skyrė 2 000 dolerių. Narės plojimu pritarė tokiam sprendimui. Toliau ji pranešė, kad valdybos narės bandė Centre organizuoti arbatėles su vaisėmis vyresniesiems. Kelios tokios buvo paruoštos, bet dėl pačių vyresniųjų neaktyvumo iniciatyvą teko nutraukti.

Praėjusią vasarą dr. Romas Povilaitis, liaudies meistras, padarė Draugijai menišką kopyltstulpį, kuris buvo pa-

statytas prie bažnyčios kalnelio. Po šv. Mišių, dalyvaujant parapijiečiams, kunigas A. Baniulis jį iškilmingai pašventino ir dabar kopyltstulpis išdidžiai stovi tarp kitų daugelio padarytų dr. R. Povilaičio kopyltstulpių. Ačiū jam.

Rugsėjo mėnesį, per Rudens pietus, buvo pagerbtos Lietuvos Dukterų draugijos dvi garbingos buvusios pirmininkės, kurios pasiaukojusios dirbo daug metų – tai Emilija Kielienė ir Joana Krutulienė. Visus metus, o ypač prieš didžiąsias šventes, Draugijos narės lanko kolegas, kurios gyvena vienos arba yra prisiglaudusios slaugos namuose.

Vasario mėnesį suruošėme „Atvirų durų dieną“, kurios metu visi galėjo iš arčiau susipažinti su mūsų veikla ir darbais. Popietės metu rinkome aukas Puidokų šeimai, kuriai kaupiasi didelės medicininės sąskaitos. Surinkusi aukas Draugija perdavė jas Puidokams. Ačiū visiems už pagalbą.

Šiais metais, kaip ir praėjusiais, į Lietuvą siuntėme drabužius ir vaikštynes. Siuntiniai buvo siunčiami į globos namus arba katalikiškas organizacijas (į Ukmergę, Plungę, Varėną, Marijampolę ir Šiluvą).

Šį pavasarį Lazbenčių šeima kreipėsi į mus, prašydama padėti išigyti automobilį, į kurį galima būtų įvažiuoti su vežiojama kėdute. Pradėjome aukų rinkimo vaju, jis ėjosi sunkiau, tad sutarėme su šeima, kad LDD sumokės už samdyto autobusiuko patarnavimus. Tad visas gautas aukas tam ir skirsime.

Gegužės mėnesį mirė Leonardas Gogelis, kurio nebuvo kur laidoti. Lietuvos Dukterų draugija Tautinėse kapinėse skyrė jam vieną iš savų sklypų, kur jis amžinai ilsėsis.

Pirmininkė papasakojo apie kitų LDD skyrių veiklą (Detroito, Los Angeles, St. Peterburgo ir Seattle), padėjo už dvejų metų bendradarbiavimą ir pristatė pasikeitusią valdybą. Naujosios valdybos narės: Stefanija Borzenkienė ir Deimantė Komskienė. Pristatyta nauja Lietuvos Dukterų draugijos pirmininkė Deimantė Komskienė. Ji sakė, kad pribrendo laikas į šios, seniausios labdaros organizacijos veiklą stoti kitai kartai, organizuoti plačiau, išleisti internetą ir „Facebook“. Kvietė daugiau naujų narių padirbėti LDD valdyboje.

Atsisveikindama buvusioji pirmininkė Marytė Rekašienė priminė apie LDD rengiamus pietus, įvyksiančius rugsėjo 13 d., Lemonte ir kvietė gausiai juose dalyvauti.

Tikėsime, kad naujoji valdyba su pirm. Deimante Komskiene, vicepirm. Gražina Kazėniene ir kitomis narėmis plėtos veiklą ir stiprins šios gražios ir senos labdaros draugijos pamatus. Sėkmės joms ir Dievo palaimos.

„Draugo“ prenumeratoriai gali skaityti „Draugą“ internete be jokio papildomo mokesčio.

Pageidaujantys turėtų parašyti apie tai administracijai:

administracija@draugas.org

ir gauti „log in“ bei slaptažodį.

Skaitykite „Draugą“ greičiau!

Lietuvos šaulių sąjunga išėivijoje (LŠSI)

VARDAN TOS LIETUVOS

Iškilingai pažymėdami 82-ąją lakūnų skrydžio sukaktį vėliavų eisenoje dalyvavo Šaulių organizacijos atstovai. Aistės Kunca nuotraukos

Prie S. Dariaus ir S. Girėno paminklo organizacinio komiteto nariai (iš k.): A. Sakalaitė, adv. S. Kuprys, R. Kunca-Žemaitaitis (prelegentas) ir E. Lukoševičius.

Paminėtos S. Dariaus ir S. Girėno skrydžio 82-osios metinės

IRENA ŠALAVIEJENĖ

1933 m. liepos 15 d. 6 val. 24 min. lakūnai Steponas Darius ir Stasys Girėnas pakilo iš New Yorko Floyd Bennet Field oro uosto, perskrido Atlantą ir liepos 17 d. žuvo Pšcelniko miške, tuometinės Vokietijos Soldino apylinkėse, dabartinėje Lenkijos teritorijoje. Pasaulinėje aviacijos istorijoje S. Dariaus ir S. Girėno skrydis minimas kaip vienas iš tiksliausių. Lakūnai iki katastrofos vietos per 37 val. 11 min. nuskrido 6 411 km. Pasiekta antras rezultatas pagal skrydžio nuotolį ir ketvirtas pagal ore išbūtą laiką.

Š. m. liepos 19 d. Amerikos lietuvių inžinierių ir architektų sąjunga

(ALIAS), Amerikos lietuvių taryba ALT'as) ir Lietuvos šaulių sąjunga išėivijoje (LŠSI) pakvietė visus paminėti S. Dariaus ir S. Girėno 82-ąsias skrydžio metines.

Gražų saulėtą sekmadienio rytą prie S. Dariaus ir S. Girėno paminklo Marquette parke rinkosi žmonės. Minėjimas prasidėjo šaulių vėliavų rikiuote. Iškilingą minėjimą pradėjo ALT'o pirmininkas Saulius Kuprys ir pakvietė visus sugiedoti Lietuvos himną. Prie paminklo padėtas gėlių vainikas. Žuvusieji pagerbti tylos minute. Apie didvyrius kalbėjo Vilma Jarulienė. Ji perskaitė lakūnų Testamentą „Mes skrisime į Lietuvą“ ir Bernardo Brazdžionio eilėraštį „Lituanicos Sakalams“.

Ernestas Lukoševičius paprašė tylos minute pagerbti neseniai mus palikusį, Lietuvos Aeroklubo garbės narį, žurnalistą, leidinių „Plieno sparnai“, „Technikos žodis“ ilgametį redaktorių Vytautą Pesecką, o taip pat LR diplomata dr. Antaną Kalvaitį, be kurio rūpesčio galbūt nebūtų buvę „Lituanicos“ skrydžio. Tuometinis Lietuvos konsulas vadovavo skrydžio komitetui Čikagoje. Antanas Kalvaitis į Lietuvą perdavė S. Dariaus ir S. Girėno skrydžio Testamentą.

Po minėjimo Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje buvo aukojamos iškilmingos šv. Mišios. Mišias atnašavo klebonas Jaunius Kelpšas. Visus sužavėjo klebono pamokslas, palydėtas plojimais.

Po to parapijos salėje inžinierius Rimantas Kunca-Žemaitaitis papasakojo savo asmeniškų prisiminimų apie S. Dariaus ir S. Girėno žūtį vietą, šalia kurios jam teko gyventi. Antroji jo pasakymo dalis buvo apie Lietuvos istoriją. Didelį dėmesį jis skyrė lietuviško Vyčio kilmei ir istorijai, pabrėždamas, kad mūsų tautinis simbolis turėtų atrodyti truputį kitaip. Pra-nešėjas buvo paruošęs parodėlę.

Gausiai susirinkusius šventės dalyvius šeimininkės vaišios balandėlių pietumis. Dėkojame visiems už puikiai suorganizuotą renginį ir už dalyvavimą jame. Mes didžiujamės ir saugome tautos didvyrių atminimą. Tikime, kad jų istorinio skrydžio atminimas išliks kartų kartoms.

„Lituanicos Sakalams“

Anksti, per anksti nusileidot,
Jaunieji Erdvių sakalai –
Tą skrydį kas troško palaidot
Ten Soldino girių migloj?

Vardai šviesūs Dariaus-Girėno
Erdvėm kartą jaunąją ves –
Dar nieks nepašovė plieno
Sparnų tautai kilt į erdves!

Praskridot keliu meteoro
Viršum apmaudžių vandenų –
Koks piktas likimas panoro
Kad būtų tauta be sparnų?

Vardai šviesūs Dariaus-Girėno
Erdvėm kartą jaunąją ves –
Dar nieks nepašovė plieno
Sparnų tautai kilt į erdves!

Bernardas Brazdžionis

Nuo pat įsisteigimo šauliai aktyviai dalyvauja įvairiuose renginiuose bei minėjimuose.

**MUTUAL
FEDERAL BANK**

Namams paskolos, apdraustos sąskaitos

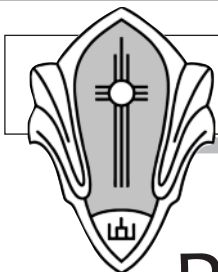
2212 West Cermak Road, Chicago, IL 60608
773-847-7747 * www.mutualfederalbank.com
Stephen M. Oksas, *President*

Patarnaujam Čikagos ir apylinkių lietuviams daugiau kaip 100 metų.

Member
FDIC

IŠ ATEITININKŲ GYVENIMO

Redaktorė Vida Kuprytė • El. paštas: draugasateitis@gmail.com

Pirmieji įspūdžiai iš Sendraugių-2 stovyklos

Prie laužo labai smagu ir mažiems, ir dideliems stovyklautojams

Sigito Unguraičio nuotr.

Atrodo tik vasara prasidėjo, o jau trečia ateitininkų stovykla eina prie pabaigos. Į namus sugrįžę stovyklautojai tebegyvena stovykliniais prisiminimais. Sendraugių-2 stovykla, kuri įvyko birželio 27-liepos 2 d. Dainavoje, buvo pirmą kartą surengta prieš septynerius metus – tada susirinko maža grupelė linksmai nusiteikusių stovyklautojų. Šiais metais jau buvo vedamas laukiančiųjų sąrašas. Stovyklavo 40 šeimų, juose net 90 vaikų. Stovyklavo ištisos šeimos, nuo senelių iki naujagimių, į programą įsitraukė ir lietuviškai nekalbantys sutuoktiniai ir apie ateitininkų sąjūdį anksčiau negirdėję. Kas traukia į šią populiarią stovyklą? Savo įspūdžiais dalijasi trys stovyklautojos.

Mūsų šeimos įspūdžiai Dainavoje

Dainava – tai mažas lopinėlis Lietuvos ant Spyglio ežero kranto. Čia viskas primena Lietuvą: gamta, ežeras, valtelė, daina, lietuviškas žodis. Krykštaujantys vaikai užmezga draugystes visam gyvenimui, pripildydami jas lietuviškos dvasios. Tai kelias, jungiantis jaunąją ir senąją kartas.

Mūsų sūnus Lukas taip džiaugėsi pirma pagauta žuvimi ir vėžiuku, kuris netyčia nurijo sliėką, kad nesustodamas pasakoja visiems, kaip tai buvo. Važiudamas namo visą kelią dainavo lietuviškas dainas, kurias išmoko stovykloje ir mes turėjome su juo dainuoti. Labai smagu, kad ir vyrai turėjo daug veiklos. Kunigo Gedimino Jankūno pamokslai buvo labai pamokantys (nevēluoti į Mišias, o taip sunku atsikelti ryte, kai dainuojai iki 3 val. ryto).

Susipažinome su daug nuostabių šeimų, su kurioms norėtume susitikti ir kitą vasarą stovykloje. Šeiminkės iš Lietuvos taip skaniai mus maitino, kad priaugome po keletą kilogramų. Tad norime pasakyti labai ačiū organizatoriams, įdėjusiems tiek daug darbo. Tokios stovyklos įkvepia norą išsaugoti mūsų lietuvių kalbą, papročius, tautybę. Perduoti ne tik savo vaikams, bet padėti kitiems tėveliams ir jų vaikučiams sukurti bendrą mūsų lietuvišką šeimą, kuri augtų, klestėtų ir neužgestų per amžius. Juk tai mūsų tautos ateitis.

Rasa Vydmantienė, Chicago, IL

Tai vieta, kur mes iš naujo atrandame Lietuvą

Aš gyvenu Amerikoje 20 metų. Aš ir mano vyras užaugę Vilniuje. Mūsų vaikai gimę Amerikoje. Sūnui yra 16, dukrai 12 metų. Jie lankydavosi Dainavos ateitininkų stovykloje jau kelerius metus. Kai jie grįždavo į namus, aš ir mano vyras tuoj pastebėdavome vaikų teigiamai pasikeitusią pasaulėžiūrą. Geranoriškas bendravimas, noras kalbėti lietuvių kalba, vidinė ramybė, susikaupimas lydėdavo juos iki tol, kol jie nesugrįždavo prie savo telefonų ir kompiuterių. Šiais metais aš pati su vaikais turėjau progos dalyvauti Dainavos Sendraugių-2

stovykloje. Girdėjau daug gerų atsiliepimų iš vaikų ir pažįstamų, bet ten nuvykusi nuo pirmųjų dienų supratau, kodėl. Tai vieta, kur mes iš naujo atrandame Lietuvą, atrandame save. O mes – tai lietuvių kalba, tradicijos, kultūra. Kaip sakė Bronislovas Kuzmikas (Lietuvos filosofas – red.), kiekvienas išeivis išsiveža dalelę savo kultūros, kuri svetimoje aplinkoje pasmerkta sunykti, nebent susidarytų tinkama terpė ją gaivinti naujai.

Dainavos stovykla ir yra toji terpė lietuviškai kultūrai, o kartu ir apskritai žmogiškumo vertybėms išsaugoti.

Gražus to pavyzdys yra tai, kad Sendraugių-2 stovykloje dalyvavo mišrios lietuvių šeimos. Mes matėme, kaip šeimynišku pagrindu organizuota stovyklos programa suvienijo mus visus. Statistikos duomenys rodo, kad 93 proc. augę ne Lietuvoje išmoko lietuvių kalbos iš šeimos, giminių, draugų. Dainavos stovykla ir sukuria tą aplinką, kuris sujungia mus visus: įvairių kartų lietuvius, mišrias lietuvių šeimas.

Nors nuo to laiko, kai vaikai buvo maži, bendrauju su jais daugiausia lietuviškai (mamos – tai mūsų pareiga!), mokytojauju Clevelando Šv. Kazimiero lituanistinėje mokykloje, dažnai lankomės Lietuvoje, tad noriu patvirtinti, kad Dainavos stovykla mums atidarė naujas galimybes, naują viltį, kaip išlaikyti savo lietuviškumą, skatinti vaikus vartoti lietuvių kalbą, pažinti Lietuvą, jos istoriją, kultūrinę tradicijas. Ačiū Dainavai.

Noriu išreikšti milžinišką padėką visiems, kurie prisidėjo prie stovyklos darbo: organizatoriams, moksleiviams-vadovams, kunigui Gediminui Jankūnui, šeiminkėms ir visiems kitiems.

Eiginta Tarasevičienė, Cleveland, OH

„Man Dainavos reikėjo tiek pat, kiek ir mano vaikams“

Pirmą kartą aš išgirdau apie Sendraugių-2 stovyklą Dainavoje iš draugų, su kuriais mes susipažinome Columbus, Ohio. Columbus miestas neturi tokių bendruomenių kaip Čikaga ar kiti

didesni Amerikos miestai. Mano vyras ne lietuvis ir lietuviškai nekalba, ir mes nevykstame į Lietuvą taip dažnai, kaip to norėčiau, todėl nusprendėme, kad mūsų vaikams būtų labai naudinga geriau susipažinti su lietuviška kultūra Dainavos stovykloje. Mes auginame tris vaikus. Rasa – 11 metų, Mindaugas – 8-erių, Milda – 6-erių. Mane labai viliojo tai, kad vaikai galės girdėti lietuvišką kalbą ir iš kitų žmonių, ne tik iš manęs. Taip pat aš tikėjau, kad poreikis mokytis kalbos ir kultūros bus dar didesnis ir svarbesnis mano vaikams po to, kai jie apsilankys stovykloje.

Vaikai ir buvo mano viltys ir paskata. Tačiau savo pačios nuostabai, apsilankius stovykloje supratau, kad man Dainavos reikėjo tiek pat, kiek ir mano vaikams. Atitolus, bet nepamiršus Tėvynės aš supratau, kad tas mažas kampelis Michigane man padėjo atsimiti ir vėl pasijausti tuo, kuo aš esu – lietuvi. Stovykloje aš pamačiau įvairių kartų šeimas, kurios kaip paukščiai po daugelio metų grįžta atgal namo. Seneliai, kurie stovykloje lankėsi nuo vaikystės, dabar čia atvažiuoja kartu su vaikais ir anūkais. Tai man buvo nuostabus dalykas. Dainava turi ir puoselėja lietuvišką kultūrą, bet ne tik lietuvių, bet ir šeimos kultūrą. Tėvai, vaikai, seneliai – visi vienoje stovykloje. Viena karta perduoda vertybes apie šeimą, Lietuvos kultūrą, kalbą, meilę Lietuvai, kitai jaunesnei kartai. Daugelis tą jau daro prieš atvažiuojant į Dainavą, bet ne visos šeimos tą gali padaryti. Vaikai stebi vieni kitų šeimas, klausosi kalbos, žaidžia ir semiasi lietuviškos kultūros iš aplinkos, o ne tik iš pamokymų ir pasakojimų.

Mano sūnus, kuriam sunkiai sekasi kalbėti lietuviškai nelabai norėjo šiais metais sugrįžti į Dainavą ir nelabai norėjo mokytis lietuviškai. Tačiau jam grįžus iš stovyklos aš pastebėjau, kad jis didžiuojasi savo tapatybe, kai ką pasako ir supranta lietuviškai, daugiau neprašo manęs kalbėti angliškai. Aš važiuoju su savo vaikais ir vežėmės Mindaugo draugą. Nusprendžiau, kad kalbėsiu lietuviškai, ir Mindaugas turės išversti savo draugui, ką aš sakau. Jis tai darė labai didžiudamasis. Aš jį pagyriau, vėliau ir jis man pasakė, kad taip, jis jau kalba lietu-

„Dainava puoselėja lietuvišką kultūrą, ne tik lietuvių, bet ir šeimos kultūrą“

viškai. Žinoma, dar jam reikės daug mokytis, bet aš žinau, kad dabar jis turi norą ir pasiryžimą išmokti. Aš dėl to esu dėkinga Sendraugių-2 stovyklai.

Nors mūsų šeimai šie metai buvo tik antri stovykloje, aš niekad nejutau, kad mano šeima yra čia mažiau laukiama ar pageidaujama. Šiltas, nuoširdus žmonių bendravimas yra nerašytos stovyklos taisyklės. Mano vyras, kuris nekalba lietuviškai ir gimęs ne Lietuvoje, nori sugrįžti į stovyklą kitais metais. Jam pritapti nebuvo sunku, nes ne tik lietuvių kalbos pamokos, bet ir kita veikla suaugusiems stovykloje patraukia angliakalbius dalyvauti. Aš esu dėkinga visiems žmonėms, kurie įkūrė šią stovyklą, kurie toliau dirba ir auksa savo laiką bei energiją ją išsaugoti ir tęsti nuostabias tradicijas. Praleistas laikas, įspūdžiai stovykloje išliks mūsų atminty ilgam.

Rūta Agresti, Columbus, OH

Sendraugių ateitininkų suvažiavimas

Rugpjūčio 1 d., šeštadienis, 2 val. p. p. ALRFK stovyklavietėje Dainavoje vyks Š. Amerikos sendraugių ateitininkų suvažiavimas. Visi sendraugiai ateitininkai kviečiami dalyvauti. Norintys kandidatuoti į Sendraugių Centro valdybą prašomi susisiekti su Lina Žliobiene: lzlioba@aol.com. Daugiau informacijos ateitininkų tinklalapyje: ateitis.org

Sumner Welles deklaracijos 75-mečio minėjimas Vilniuje

Iš k.: JAV ambasados Lietuvoje reikalų patikėtinis Garold N. Larson, užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius, Seimo pirmininkė Loreta Graužinienė, Prezidentė Dalia Grybauskaitė, prof. Vytautas Landsbergis ir Vilniaus meras Remigijus Šimašius.

Dainiaus Labučio nuotr.

S. Welles deklaraciją primins paminklinė lenta Vašingtono aikštėje.

rinius įvykius, pabrėžė, jog „prieš 75 metus dviems socialistinėms jėgoms, įtūmusioms mus į didelę mėsmalę, būtent laisvojo pasaulio atstovai neatsitiktinai pripažino, jog okupacija buvo ne teisėta“.

Susirinkusius sveikino JAV ambasados Lietuvoje reikalų patikėtinis Garold N. Larson. Tą vakarą Amerikai dėkojo

visi kalbėtojai: Seimo pirmininkė Loreta Graužinienė, Seimo Tarparlamentinių ryšių su JAV grupės pirmininkas Emanuelis Zingeris, užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius, Aukščiausiosios Tarybos – Atkuriamojo Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis.

Šia proga prof. Landsbergis kreipėsi ir į Amerikos išeivius: „Kai mūsų protėviai arba pirmtakai iš carų engiamos Lietuvos, iš Lietuvos, patiriančios negandas ir nelaimės, traukdavo per vandenyną, girdėję, kad ten yra gera šalis, juos sutikdavo skulptūra-fakelas 'Laisvė', ir tai buvo Amerika. Šiandien mes minime įvykį, ku-

riam jau septyniasdešimt penkeri metai, t. y. kai JAV patvirtino, kad ji yra Laisvės tėvynė, Laisvės draugė, ne tik nuskriaustųjų – Lietuvos, Latvijos ir Estijos draugė – Laisvės draugė... Ir tai yra reikšminga visoms tautoms, ne tik toms trimis, kurios tada buvo užgrobtos... Štai koks to pareiškimo svaris, nepripažįstantis tų veiksmų, kurie griauja civilizaciją. Laisvės civilizaciją reikia ginti, neleisti ją griauti, nes norinčių sugriauti yra ne mažiau, o gal net daugiau kaip anksčiau... Štai kur mes turime būti susivieniję, taip pat ir lietuviai abiejose vandenyno pusėse, neabejingi laisvei ir Lietuvos laisvei!“

Buvo smagu šventėje matyti pažįstamus veidus iš New Yorko konsulato: tiek buvusius konsulus Valdemarą Sarapiną, Joną Paslauską, tiek dabartinį LR konsulą New Yorke Julijų Pranevičių (kuris šiuo metu atostogauja Lietuvoje), o taip pat kadenciją baigusį ambasadorių Žygimantą Pavilionį.

Oficialiai renginio daliai pasibaigus, visi susirinkusieji galėjo džiaugtis smagiu koncertu: Lietuvos kariuomenės oro pajėgų orkestro, Virgijo Stakėno ir grupės „Subtilu Z“ pasirodymais.

Šiuo renginiu siekiama ne tik paminėti JAV vykdytą Baltijos šalių okupacijos nepripažinimą, bet ir sukurti ateities tradiciją – švęsti Lietuvos bei JAV partnerystę bei savotiškai kartoti tradiciją – tiesiog burtis Vašingtono aikštėje minint tiek šią, tiek kitas datas, ypatingas Amerikos ir Lietuvos draugystei įprasminėti.

Atkelta iš 1 psl.

„Mums ir dar 50 šalių, kurios prisijungė prie šios deklaracijos, buvo aišku, kad teisė negali būti įgyta jėga, – minėjime sakė Lietuvos prezidentė Dalia Grybauskaitė. – Panaudojus jėgą teisė neatsiranda nei teritorijai, nei valstybei, nei tautai.“ Deja, bet, pasak Prezidentės, atrodo, kad istorija nenori pamiršti šių skausmingų savo detalių. „Šiandien matome, kad ir toliau tas pats kaimynas naudoja jėgą, kad įgytų teisę į teritoriją, į žmones ir dalį kitų tautų bei toliau jėga grasina kitoms“, – sakė D. Grybauskaitė.

Prezidentė padėkojo toms tautoms, kurios 75-erius metus „leido Baltijos šalims tikėti, išsaugojo mūsų diplomatinę atstovybę, išsaugojo mūsų auksą, o vėliau jį grąžino, kad mes jums likome valstybė, kuri yra savarankiška ir laisva“. Šalies vadovės teigimu, mes turime didžiulius tokiomis valstybėmis, kurioms per 75 metus laisvė ir kitų šalių apsisprendimas ir nepriklausomybė išliko vertybė, kurią jos gina iki šiol. Tokia, pasak D. Grybauskaitės, yra mūsų partnerė, mūsų draugė – Jungtinės Valstijos.

„Ir šiandien, kaip niekada, mūsų draugės pozicija ir vertybės išlieka aktualios ne tik Ukrainai, ne tik Gruzijai, ne tik Moldovai, bet ir visoms mums – Baltijos šalims. Todėl šiandien esame dėkingi tiems, kas padėjo mums išlaikyti tikėjimą, iškęsti okupaciją ir šiandien yra su mumis visame kelyje – ar jis būtų džiaugsmingas, ar skausmingas, ar sunkus. Draugus jaučiame šalia. Tai – svarbiausia“, – pabrėžė Prezidentė, dėkodama JAV už palaikymą sunkiausiu mūsų istorijos laikotarpiu.

Vilniaus miesto meras Rimvydas Šimašius, apžvelgdamas to meto isto-

Į renginį, skirtą JAV ir Lietuvos draugystei įprasminėti, susirinko daug kvietinių svečių.

ATLANTIC Express Corp.

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą 1-708-599-9680

SIUNTINIAI
LIETUVA, LATVIJA, ESTIJA, LENKIJA, UKRAINA, RUMUNIJA

Siuntinių paėmimas iš namų:
630-774-2136

Asmeninių siuntų tel.:
708-907-3000

SIUNTINIŲ PRIĖMIMO VIETOS

NAUJA **Granitex** 704 N. Larch Ave. Elmhurst, IL 60126 Tel: 630-888-1838
NAUJA **Biomed** 360 Townline Rd. Mundelein, IL 60060 Tel: 847-566-6678
NAUJA **Biomed 2** 4548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706 Tel: 773-656-2430
NAUJA **Galos Caves** 6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634 Tel: 773-283-7701
NAUJA **Extreme Exteriors** 3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176 Tel: 847-671-1155
Excel Insurance 5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641 Tel: 773-777-4700
Atlantic Express Chicago 2719 W. 71 St., Chicago, IL 60629 Tel: 773-434-7919

Centrinio ofiso adresas: **8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455**

Smiiga 2819 83rd St. Danon, IL 60561 Tel: 630-427-0929
Lithuanian Plaza 9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465 Tel: 708-599-9866
Kunigaikščių Užeiga 6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501 Tel: 708-594-5622
Ruta 6551 South Cass Ave., Westmont, IL 60559 Tel: 630-964-7882
Always With Flowers 1138 B S. State St., Lemont, IL 60439 Tel: 630-257-0339
Eurus Deli 22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137 Tel: 630-469-4290
Wonders of Nature 714 S. Buffalo Grove Rd., Buffalo Grove, IL 60089 Tel: 847-793-1000

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

Prezidentė drąsina dėl imigrantų

Vilnius (Lrt.lt) – Lietuvos prezidentė Dalia Grybauskaitė ragina nebijoti pabėgėlių, kurie bus perkelti į Lietuvą, siekiant palengvinti našta Pietų Europos šalims.

„Nereikia bijoti tų žmonių, reikia jiems padėti, nes jie bėga nuo karo, persekiojimo ir bado“, – sakė D. Grybauskaitė.

Lietuva per dvejus metus išpारेigojo priimti 325 pabėgėlius iš Afrikos ir Artimųjų Rytų. Europos šalys taip siekia palengvinti Italijai ir Graikijai tenkančią našta.

D. Grybauskaitės teigimu, Lietuva jau turi patirties integruodama pabėgėlius – šiuo metu Lietuvoje jų gyvena

daugiau kaip 350. „Išsūkis yra, bet yra ir galimybė. Gerai integruojant žmones atneš Lietuvai naudos“, – kalbėjo Prezidentė.

D. Grybauskaitė taip pat atkreipė dėmesį, kad už kiekvieną pabėgėlį Lietuvai iš Europos Sąjungos (ES) biudžeto bus skiriama nuo 6 tūkst. iki 10 tūkst. eurų.

ES šalių vidaus reikalų ministrai sutarė dėl 32 tūkst. pabėgėlių perkėlimo iš Italijos ir Graikijos ir 22 tūkst. pabėgėlių, šiuo metu gyvenančių stovyklose už ES ribų.

Estija išpारेigojo priimti 150, Latvija – 250, Lenkija – 2 tūkst., Vokietija – per 12 tūkst. pabėgėlių.

Iš Lietuvos išsibėgios vyrai

Vilnius (Vyriausybės info) – Per pirmąjį šių metų pusmetį iš Lietuvos emigravo trečdaliu daugiau gyventojų nei pernai tuo pačiu laikotarpiu, daugėja emigruojančių vyrų.

Statistikos departamento pateiktais duomenimis, per šešis šių metų mėnesius iš Lietuvos išvyko 22,6 tūkst. gyventojų. 2014 metais per pirmąjį pusmetį išvyko 17 tūkst. žmonių.

Kita vertus, padaugėjo ir grįžtančių Lietuvos piliečių. Į šalį pirmąjį šių

metų pusmetį iš viso atvyko 12,6 tūkst. asmenų, keturi penktadaliai iš jų – Lietuvos piliečiai. Pernai tuo pat metu į šalį atvyko 10,8 tūkst. žmonių.

Statistikos departamento atstovai pastebėjo neįprastą tendenciją, kad šiemet į užsienį išvyko daugiau vyrų nei moterų – vyrai sudarė 57 proc. emigrantų.

Kaip ir anksčiau, dauguma lietuvių išvyksta į Jungtinę Karalystę, ją pasirenka apie pusė emigrantų.

Nei bankininkų, nei pavogtų pinigų

Vilnius (BNS) – Didžiojoje Britanijoje galutinai baigėsi žlugusio banko „Snoras“ savininkų – į Rusiją neseniai pabėgusių Vladimiro Antonovo ir Raimondo Baranausko bylinėjimasis dėl jų ekstradicijos.

Londono Aukštojo teismo teisėjai atmetė buvusių bankininkų prašymus pateikti apeliacinį skundą dėl to paties teismo gegužės pradžioje priimto sprendimo išduoti juos Lietuvai.

Šiuo metu vis dar nėra žinoma jų buvimo vieta, vyksta tarptautinė paieška, išduotas Europos arešto orderis.

Lietuvos teisėsaugos žiniomis, V. Antonovas ir R. Baranauskas išvyko iš Britanijos, skelbiama, kad verslininkai pabėgo į Rusiją. V. Antonovo advokatė teigė, kad verslininkas išvyko iš Didžiosios Britanijos, nes bijojo dėl savo gyvybės.

Dviejų instancijų Britanijos teismai yra sutikę perduoti V. Antonovą ir R. Baranauską Lietuvai – jie įtariamai pasisavinę apie 490 mln. eurų „Snoro“ turto. Prokurorai taip pat yra apriboję jų nuosavybės teises į 233 mln. eurų vertės turtą.

Lietuva pagerbs Prezidentą K. Grinių

Vilnius (Alkas.lt) – 2016-aisiais įvairaus pobūdžio renginiais Lietuva ruošiasi minėti Lietuvos prezidento, gydytojo ir publicisto Kazio Griniaus metus.

Siūloma 2016 metais organizuoti K. Griniaus, kaip vyriausiojo ginkluotųjų pajėgų vado, atminimo pagerbimą kariuomenės Kauno ir Vilniaus įgulų karininkų ramovėse, taip pat surengti prisiminimų vakarus apie K. Grinių Lietuvos diplomatinėse atstovybėse Prancūzijoje ir JAV, organizuoti konferenciją, žadama išleisti atsiminimų tęsinį, siūloma išleisti pašto ženklą.

Seimas 2016 metus paskelbti K. Griniaus metais nusprendė pavasario sesijoje.

K. Grinius gimė 1866-aisiais Marijampolės apskrityje, įgijo gydytojo specialybę. Jis buvo pirmųjų trijų Steigiamųjų Seimų narys, 1920–1922 metais vadovavo Ministrų kabinetui. Prezidentu K. Grinių Trečiasis Seimas išrinko 1926 m. birželio 7 d. – šiose pareigose jis išbuvo iki 1926 m. gruodžio

17 d., kai buvo įvykdytas perversmas ir jis buvo priverstas atsisakyti Prezidento pareigų.

K. Grinius mirė 1950 m. birželio 4 d. Čikagoje, 1994 m. palaikai buvo parvežti į Lietuvą ir palaidoti jo gimtinėje.

Graikija pasistūmėjo pirmyn

Atėnai („Draugo“ info) – Graikija žengė svarbų žingsnį finansinės paramos susitarimo link, šalies parlamentui pritarus antrajam būtinų reformų paketui.

Graikijos parlamentams patvirtinus finansines ir teisines reformas, šalis gali pradėti derybas su skolintojais dėl 86 mlrd. eurų paramos teikimo. Graikijai pritarus reformų paketui, Europos Sąjungos institucijų atstovai artimiausiu laiku pradės derybas dėl finansinės pagalbos suteikimo.

Praėjusią savaitę šalies premjeras laimėjo įstatymų leidėjų daugumos paramą dėl šaliai skausmingų pirmojo reformų paketo pasiūlymų, kurių tarptautiniai kreditoriai reikalavo

mainais į finansinę paramą. Tąkart buvo balsuojama dėl pensijų reformos ir pridėtinės vertės mokesčio didinimo. Antrasis reformų paketas susijęs su civilinių bylų nagrinėjimo paspartinimu ir garantijomis bankrutuojančių bankų indėlininkams.

Tarptautiniai kreditoriai tikisi jau rugpjūčio 17 d. pervesti Atėnams pirmąjį trejų metų finansinės paramos programos paketą – derybos dėl programos turėtų būti baigtos rugpjūčio 6 d. Bendra suma, kurią skolintojai planuoja skirti Atėnams pagal Europos stabilumo mechanizmo (ESM) programą, siekia 82–86 mlrd. eurų. Tačiau ekspertai kalba, jog jau dabar šios sumos vis vien turėtų nebepakakti.

Daugėja piratų išpuolių

Kvala Lumpūras (ELTA) – Vėl daugėja piratų išpuolių prieš tarptautinius prekybos laivus. Per pirmuosius šešis šių metų mėnesius užregistruoti 134 tokie išpuoliai, pranešė Tarptautinio prekybos rūmų Laivybos biuras. Tai yra 15 proc. daugiau, nei per tą patį praėjusių metų laikotarpį.

Piratams pavyko išibrauti 106 laivus ir 13 pagrobti. 15 užpuolimų buvo atremta. Įkaitais buvo paimta iš viso 250 įgulų narių, 14 buvo užpulti, 10 pa-

grobta, 9 sužeisti ir 1 nužudytas.

Daugiausiai piratų išpuolių įvykdoma Azijoje. Trečdalis jų užregistruota prie Indonezijos krantų, tačiau tai dažniausiai mažesni incidentai. Išpuolių gerokai išaugo prie Bangladešo pakrančių.

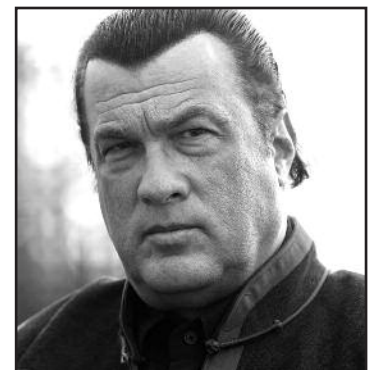
Iš Nigerijos pranešta apie 11 piratų atakų. Prie Somalio krantų buvo ramu. Tačiau pavojaus esą jokių būdu negalima atšaukti, nes situacija Afrikos rage lieka sudėtinga.

Painiojantys meną su politika

Kijevas (ELTA) – Aktoriai Gerard Depardieu, Steven Seagal ir kompozitorius Goran Bregović pateko į Ukrainos juodąjį sąrašą. Ukrainos kultūros ministerija pranešė į juodąjį sąrašą įtraukusi 500 žmonių iš skirtingų šalių, pasisakančių prieš Ukrainos teritorinį vientisumą.

Bėgdamas nuo didelių mokesčių gimtojoje Prancūzijoje, Gerard Depardieu 2013 m. priėmė Rusijos pilietybę, kurią asmeniškai pasiūlė Prezidentas Vladimiras Putinas. 2014 m. kovą, vos prasidėjus karui Ukrainos rytuose, aktorius išleido riboto kiekio laikrodžių seriją, pavadinimu „Garbė būti rusu“, viešai pasisakė, kad „jis myli Rusiją ir Ukrainą, kuri yra Rusijos dalis“, nuolat liaupsino V. Putiną, palaikė Ukrainos separatistus.

Amerikiečių aktorius S. Seagal surengė koncertą Kryme ir išreiškė pa-

S. Seagal – persona non grata Ukrainoje. „Facebook“ nuotr.

ramą Rusijos įvykdytai šio Ukrainos pusiasalio aneksijai. Be G. Depardieu, į juoduosius pateko žinomi amerikiečių aktoriai Oliver Stone, Steven Seagal, serbų režisierius Emir Kusturica, legendinis rusų aktorius Aleksejus Batalovas.

B. Nemcovo dukterė skelbia pavojų

Berlynas (ELTA) – Nužudytojo Rusijos opozicionieriaus Boriso Nemcovo dukterė, žurnalistė Žana Nemcova kalba apie „krūvinos revoliucijos“ Rusijoje pavojų. Ji pareiškė, kad Vladimiras Putinas sukūrė totalitarinę sistemą, kuri yra nestabili.

Ž. Nemcova pabrėžė nesitikinti greitai permainų. „Tačiau kuo ilgiau diktatorius yra valdžioje, tuo didesnis yra krūvinos revoliucijos, pilietinio karo, pavojus“, – sakė ji.

Žurnalistei Ž. Nemcovai rugpjūčio 4-ąją Varšuvoje bus įteikta 250 000 eurų Lech Walesa premija. Moteris teigė už šiuos pinigus įsteigsianti savo tėvo atminimo fondą. Opozicijos politikas ir buvęs vicepremjeras vasarį buvo nušautas netoli Kremliaus. Nusikaltimo vykdytojai suimti, tačiau užsakovas iki šiol nežinomas.

Ž. Nemcova V. Putinui suvertė po-

Žana Nemcova. ARU.tv nuotr.

litinę atsakomybę už tėvo nužudymą. „Kuo ilgiau V. Putinas liks valdžioje, kuo stipriau jis verš varžtus, tuo sunkiau bus nuspėjama padėtis Rusijoje“, – mano Ž. Nemcova. Ji ateityje ketina dirbti „Deutsche Welle“ radijo stotyje ir į Rusiją grįžti tik tada, kai baigsis V. Putino era ir šalis taps teisine valstybe.

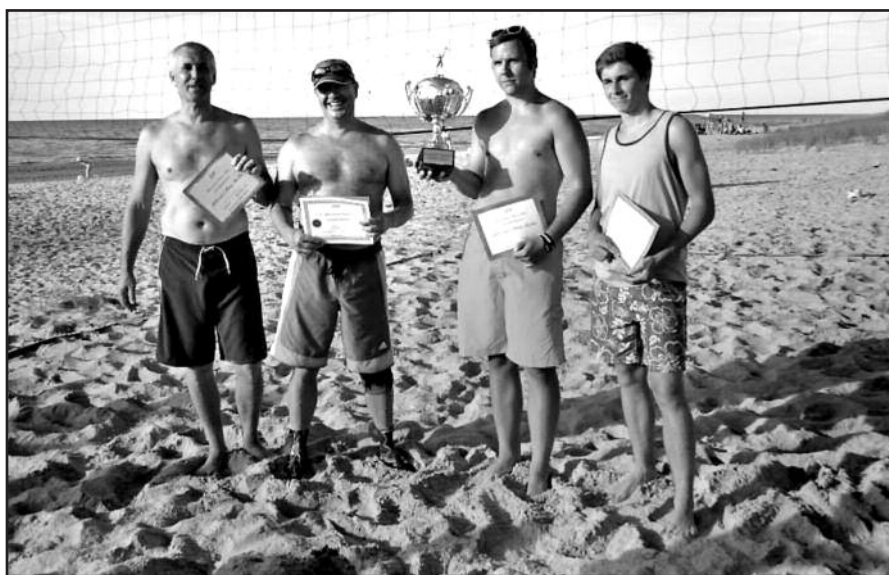
Parengė Dainius Ruzevičius

SPORTAS

Smėlio tinklinio turnyre Beverly Shores paplūdimyje šiemet dėl S. Dariaus ir S. Girėno taurės varžėsi net 13 komandų.

Paplūdimio tinklinį nori žaisti vis daugiau lietuvių

Ketvirtojo S. Dariaus ir S. Girėno taurės turnyro nugalėtoja – „Bangos“ komanda.

Saulėtą liepos 19 d. smėlio tinklinio sporto šakos gerbėjai gausiai rinkosi į Indianos valstijoje esantį Beverly Shores paplūdimį – čia Čikagos lietuviai jau ketvirtą kartą varžėsi smėlio tinklinio turnyre. Tinklinio mėgėjai kovojo dėl pereinamosios S. Dariaus ir S. Girėno taurės, kurią įsteigė Lietuvos

rungtyniausiasios „Žemaitijos“ ir „Bangos“ komandos. Jų tarpusavio ginče stipresnis buvo „Bangos“ ketvertukas, kuris nugalėjo savo varžovus rezultatu 21:14.

Dariaus ir S. Girėno taurės turnyro nugalėtojais tapo: Edvinas ir Arūnas Karaliai, Rytis Alčiauskas

ir Karolis Abrutis, kurie jau

antrą kartą į viršų iškėlė nugalėtojams skirtą pereinamąją taurę. Ją laimėtojams įteikė šio kasmetinio turnyro globėjas Nerijus Makselis, kuris vertingais prizais bei diplomais taip pat apdovanojo ir kitų prizininkėmis tapusių komandų žaidėjus. Savo ruožtu pastarieji nuoširdžiai padėkojo S. Dariaus ir S. Girėno taurės turnyro vadovui Nerijui už puikiai suorganizuotą turnyrą, kuris išties pateisino visų lūkesčius ir kasmet į Beverly Shores paplūdimį pritraukia vis daugiau tinklinio mylėtojų.

ir Karolis Abrutis, kurie jau

antrą kartą į viršų iškėlė nugalėtojams skirtą pereinamąją taurę. Ją laimėtojams įteikė šio kasmetinio turnyro globėjas Nerijus Makselis, kuris vertingais prizais bei diplomais taip pat apdovanojo ir kitų prizininkėmis tapusių komandų žaidėjus. Savo ruožtu pastarieji nuoširdžiai padėkojo S. Dariaus ir S. Girėno taurės turnyro vadovui Nerijui už puikiai suorganizuotą turnyrą, kuris išties pateisino visų lūkesčius ir kasmet į Beverly Shores paplūdimį pritraukia vis daugiau tinklinio mylėtojų.

Pagerbė V. Pesecko atminimą

Po varžybų, išsimaudę šiltose Michigano ežero bangose, varžybų dalyviai rinkosi į šalia esantį vienintelį pasaulyje „Lituanicos“ parką. Čia jie tylos minute pagerbė vieną iš šio parko įkūrėjų, Lietuvos aviacijos patriarcho Vytauto Pesecko šviesų atminimą.

Velionis buvo aktyvus sportininkas, sklandytojas, jis mirė prieš mėnesį, š. m. birželio 25 dieną. Tinklininkai bei jų gerbėjai išreiškė nuoširdžią užuojautą žmonai Janinai, dukroms Audrai ir Neringai bei visiems artimiesiems. Lietuvos ir išeivijos sportas prarado kilnų tautietį.

Lietuvos krepšinio specialistų pamokos „Lituanicos“ krepšininkams

Visą savaitę, nuo liepos 15 d. Čikagoje viešėjo trys krepšinio specialistai iš Lietuvos – praėjusį sezoną Eurolygos Klaipėdos „Neptūno“ komandai vadovavęs Kazys Maksvytis, taip pat Darius Dikčius ir Rolandas Urkis. Šie treneriai JAV viešėjo Čikagos lietuvių krepšinio lygos (ČLKL) vadovo Aurimo Matulevičiaus kvietimu.

Nuo pat pirmosios atvykimo į JAV dienos treneriai iš Lietuvos, kartu su kolegomis iš Čikagos – Aurimu Matulevičiumi ir Stepu Žiliu, kibo į darbą ir savo sukauptą patirtimi pasidalino su „Lituanicos“ krepšinio akademijos krepšininkais. Juos krepšinio paslapčių penkias dienas jie mokė Pasaulio lietuvių centre Lemonte vykusių treniruočių metu.

K. Maksvytis, D. Dikčius ir R. Urkis taip pat vadovavo komandoms, kurios liepos 16–19 dienomis dalyvavo tarptautiniame 8 komandų krepšinio turnyre. Jo nugalėtoja tapo varžybų šeimininkų – „Lituanicos“ komanda, kuri finale, po pratęsimo, 71:62 palaužė net 6-ias rungtynes per vieną dieną sužai-

„Lituanicos“ trenerio A. Matulevičiaus (antras iš k.) kvietimu Čikagoje viešėjo trys krepšinio specialistai iš Lietuvos: K. Maksvytis (pirmas iš k.), D. Dikčius (pirmas iš d.) ir R. Urkis (antras iš d.).

dusių arabų komandos krepšininkų pasipriešinimą. Po turnyro kovų pakalbinome iš Lietuvos atvykusius trenerius:

Kazys Maksvytis: „Aurimo Matulevi-

čiaus kvietimu Čikagoje lankausi jau antrą kartą ir šią tradiciją galbūt tęsime kasmet. Mes stengėmės parodyti europietiško krepšinio subtilybes vietiniams krepšininkams, o taip pat patys

tobulinome savo krepšinio žinias.

Europietiškas krepšinis daugiau grindžiamas komandiniu žaidimu, o amerikietiškas paremtas kontaktiniu, jėgos žaidimu, o, be to, teisėjai JAV atidžiau žiūri į šias žaidėjų grumtynes. Tačiau apskritai kiekviena krepšinio mokykla, tiek čia, tiek Lietuvoje turi savo plusų ir minusų, tad iš viso to reiktų pasiimti viską kas geriausia.”

Rolandas Urkis: „Sulaukęs pakvietimo atvykti į krepšinio stovyklą Čikagoje aš neabejojau nė sekundės. Vyko puikus trenerių darbas, tarpusavio susikalbėjimas. Susidarė įspūdis, kad stovykloje dalyvavę krepšininkai turi skirtingą krepšinio supratimą, tad mes mielai pasidalinome savo krepšinio patirtimi su krepšininkais.”

Darius Dikčius: „Su senu savo bičiuliu Aurimu Matulevičiumi mes bendradarbiaujame jau eilę metų, tad tikrai buvo malonu apsilankyti Čikagoje, patreniruoti vietinius krepšininkus bei patobulinti savo anglų kalbos žinias.”

Svajonė tapusi tragedija

Pasviręs SS Eastland Čikagos upėje

Nuotraukos iš Istorinių archyvų

Minime 100 metų, kai nuskendo SS Eastland

Liūdesio apgaubtos išsigelbėjusios keleivės tą nelemtą 1915 m. liepos 24-tąją.

Atkelta iš 1 psl.

Ankstyvos bėdos

SS *Eastland* 1902 metais užsakė „Michigan Steamship Company“. Laivą pastatė Port Huron, Michigane įsikūrusi „Jenks Ship Building Company“. 1903 m. balandžio mėnesį paskelbtame konkurse komisija priėmė South Haven, Michigane gyvenančio David Reid sutuoktinės pasiūlymą, kad laivas būtų pavadintas *Eastland* vardu. Jai buvo paskirtas 10 dol. prizas bei vienas nemokamas sezoninis laivo bilietas. SS *Eastland* buvo pakrikštytas gegužės mėnesį prieš pat laivo inauguracinį išplaukimą.

Pastaciūs SS *Eastland* jame buvo užtikta daug trūkumų, kurie galėjo sukelti įtarimų, ar jis saugiai plauks. Laivas buvo nestabilus, jo svorio centras buvo per aukštai, t. y. jo viršutinė dalis buvo sunkesnė už apačią. Šis defektas išryškėjo, kai keleiviai susitelkdavo viršutiniuose deniuose. Pavyzdžiui, 1903 m. liepą dėl keleivių pertekliaus SS *Eastland* pasvirio ir per vieną iš laivo prietilčių pradėjo sunktis vanduo. Padėtis buvo labai greitai ištaisyta, tačiau tai buvo įvairių bėdų grandinės pradžia. Vėliau tą patį mėnesį užpakalinė laivo dalis buvo pažeista jam nevyčia susidūrus su vilkiku *George W. Gardner*. 1906 m. rugpjūtį įregistruota daug skundų prieš bendrovę „Chicago-South Haven Line“, įsigijusią šį laivą tų metų pradžioje.

Sukilimas SS Eastland

1903 m. rugpjūčio 14 d., beplaukiant iš Čikagos į South Haven, Michigane šeši šio laivo ugniagesiai atsisakė kurenti laivo katilą – jie tvirtino negavę bulvių pietums. Tuomet kapitonas John Pereue išsakė juos areštuoti. Nedalyvavę sukilime ugniagesiai George Lippen ir Benjamin Myers

energingai kūreno katilą, kol laivas pasiekė uostą. Atvykus į South Haven, tie šeši vyrai – Glenn Watson, Mike Davern, Frank La Plarte, Edward Fleming, Mike Smith bei William Madden – buvo suimti ir patupdyti į miestelio kalėjimą. Jie buvo kaltinami sukilimu. Netrukus po to kapitonas John Pereue buvo atleistas iš pareigų.

SS Eastland nelaimė

1915 m. liepos 24 d. Cicero priemiestyje įsikūrusios „Western Electric“ bendrovės „Hathorne Works“ padalinio vadovybė išsinuomavo SS *Eastland* kartu su keturiais kitais garlaisiais – SS *Theodore Roosevelt*, SS *Petoskey*, SS *Racine* bei SS *Rochester*, kad nuplukdytų tarnautojus į jiems skirtą gegužinę Michigan City, Indianoje. Tai buvo didžiulė šventė – ypač džiaugėsi tie darbininkai, kurie finansiškai nebuvo pajėgūs atostogauti. Daugelis tos dienos SS *Eastland* keleivių buvo Ci-

cero gyvenantys čekai imigrantai. Laivo avarijoje žuvo net 220 „Hathorne Works“ tarnautojų.

Po *Titanic* nuskendimo 1915 m. buvo priimtas naujas federalinis „Seamen's Act“ įstatymas, reikalaujantis keleiviniuose laivuose turėti pilną gelbėjimo valčių komplektą. Ironiška tai, kad šis papildomas svoris dar labiau apsunkino ir taip sunkiai plaukiantį SS *Eastland* laivą. Pasigirdo nuomonių, kad ir kiti Didžiaisiais ežerais plaukiojantys laivai patirs panašių bėdų. Nepaisant pasipriešinimų, JAV prezidentas Woodrow Wilson pasirašė dekretą. SS *Eastland* buvo toks sunkus, kad buvo paskelbti apribojimai, kiek keleivių jis gali priimti. Prieš tai, dar 1914 m. birželį, pasikeitė SS *Eastland* savininkai – laivas tapo „St. Joseph and Chicago Steamship Company“ nuosavybe, jo kapitonu paskirtas Harry Pedersen.

Tą nelemtą liepos 24-osios rytą, apie 6:30 val., keleiviai pradėjo lipti į SS

Eastland pietinėje Čikagos upės krantėje tarp Clark ir LaSalle gatvių. Jau 7:10 val. r. laivas pasiekė savo ribą – 2 572 keleiviai. Laivas buvo prigrūstas. Daugelis keleivių stovėjo viršutiniuose deniuose. Laivas pradėjo svirti į priekius pusę – nuo krantinės, prie kurios buvo prisišvartavęs. Įgula bandė laivą stabilizuoti pripildydama vandenių jo balastines cisternas, tačiau tai nepadarė. Dalis keleivių perėjo į svyrantį pusę ir 7:28 val. r. SS *Eastland* apsivertė ant šono ir nuskendo vos 20 pėdų gylio upėje.

Daugelis keleivių tą ganėtinai vėsus ir drėgną rytą buvo nusileidę ant žemėsnių denių. Taigi šimtai atsidūrė vandenyje, kai kurie buvo prispausti krentančių baldų – pianinų, knygų lentynų, stalų. Nors laivas stovėjo vos 20 pėdų nuo kranto ir sulaukė skubios netoliese stovinčio SS *Kenosha* įgulos pagalbos, vis vien ši katastrofa nusinešė 844 žmonių gyvybes.

Aukų lavonai buvo vežami į laikinai sukurtus morgus ir ten nustatinėjama žuvusių tapatybė. Popiet neatpažinti lavonai buvo pristatyti į Antrojo pulko mokomąjį maniežą (dabar šioje vietoje stovi „Harpo Studios“ – ilgamečiai „Oprah Winfrey Show“ namai). Kitas morgas įsikūrė pastate, kuriame dabar veikia „Castle“ bei „Excalibur“ naktiniai klubai (šalia „Hard Rock Cafe“).

Vienas iš turėjusių plaukti SS *Eastland* laivu keleivių buvo 20-metis amerikietiško futbolo pionierius George Halas. Laimei, jis pavėlavo ir neišplaukė. Sklido gandai, kad ir Jack Benny (Wakegane, IL gimęs litvakas, tapęs žymiu komediantu) buvo numatęs plaukti šiuo reisu (ar gal net buvo pačiame laive).

2015 m. pradžioje vienas University of Illinois at Chicago absolventas užtikino unikalių filmuotų kadru iš tragedijos vietas. Seniausias žinomas gyvas išlikęs SS *Eastland* keleivis Marion Eich-

Antrojo pulko mokomojo maniežo patalpos Čikagoje tapo laikinu morgu.

Čia ilsisi Kotryna Kasparaitė.

Raudono granito paminklas žymy Juozepo Ručinskaitės kapą.

Vytės Petronėlės Laurinaitės paminklas.

holz mirė 2014 m. lapkričio 24 d. sulaukęs 102 metų.

Nepavėlavę lietuviai žuvo

1915 metais *Draugo* laikraštis buvo dar jaunas leidinys – vos šešerių. Tuomet tai buvo savaitraštis, spausdinamas ketvirtadieniais. Nors laikraštis buvo „Lietuvių Rymo – katalikų federacijos, Susivienijimo lietuvių R.k. Amerikoje, Lietuvių R.k. pilnųjų blaivininkų susivienijimo Amerikoje, ir Lietuvos Vyčių“ organas, progomis skelbė ir pasaulines naujienas. Praėjus penkioms dienoms po SS *Eastland* tragedijos liepos 29 d. laidos *Draugo* viršelyje atspausdinta didelė šio laivo nuotrauka su užrašu „Laivas ‘Eastland’, ant kurie pereitoj subatoj žuvo virš 1,200 žmonių. (Žiūrėk aprašymą Chicagos žiniose).“ Atskleidę šio numerio trečiąjį puslapį randame didelį straipsnį „Didžioji Chicagos Nalaimė“. Akį iš karto patraukia skyrelis, pavadintas „Lietuvių buvo nedaug“. Pateikiame ištaisai:

Sulyg paskutinųjų apskaitliavimų, žuvusiųjų „Eastland“ nelaimėje skaičius siekiąs suvirš 1,200 asmenų. Tarpe žuvusiųjų dauguma merginų, moterų, vaikų, nelaimėje nepajėgusių gelbėtis. Iš tautų atžvilgio, sulig paduotojo žuvusiųjų sąrašo bene bus daugiausia lenkų, čekų, airių. Nors lietuvių toje ekskursijoje dalyvauti rengėsi ir nemažas skaitlius, bet žuvusiųjų skaičius sieks kokį 20 – 30 asmenų.

Daugumą lietuvių nuo nelaimės apsaugojo gal išsiskynę pasivėlavimas. Taip vienam vaikinui J. Reikėjo laukti gatvekario apie pusę valandos. Kitam vaikinui J.M. tą rytą ypač nesisekė, tai kaklaraiščio negalėjo rasti, tai kitų dalykų truko, o iš namų su draugu išvažiavęs, užmiršo tikieta. Kol sugrįžo, pasiėmė tikieta buvo jau vėlu. Taigi ir išliko nuo nelaimės su laukusiu draugu. Dauguma lietuvių ir be panašių nuotikių pasivėlavo ant pirmojo laivo ir tapo apsaugoti nuo nelaimės. Tarp žuvusiųjų lietuvių yra viena Vytė, 14 kp. narė ir raštininkė. Plačiau apie žuvusiųjų Vytę pranešta jaunimo skyriuje.

Čia, deja, mūsų savaitraštis dvigubai klydo. Po savaitės, rugpjūčio 3 d. *Draugo* laidoje jau duodamas pakoreguotas pirminis žuvusiųjų skaičius: *Žuvusiųjų ant laivo „Eastland“ skaičius nors šiek tiek pasirodė mažesnis, negu buvo manyta, bet visgi yra milžiniškas. Vėliausi rekordai štai ką parodo: žuvusieji, kuriuos pažino – 838, nežinomų asmenų – 2, nesurandama niekur – 142. Išviso – 982.*

Po beveik 90 metų nuo šios tragedijos knygų rinkoje pasirodė bent trys rimtos akademinės studijos apie SS *Eastland*. Visose jose, o taipogi internetinėse svetainėse, istoriniai faktai sutampa: žuvo 844 asmenys, tarp jų keturi lietuviai – 17-metė Petronėlė Laurinaitė, 19-metės Kotryna Kasparaitė ir Juozepa Ručinskaitė bei 38-erių metų Boleslovas Sivickis. Visi keturi palaidoti Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse Čikagoje.

Deja, tuomet *Draugas* nespausdino šiais laikais jau visiems įprastų mirties pranešimų. Kokie žuvusiųjų baigti mokslai, siekiai ar pasiekimai – taip turbūt ir nesužinosime. Plačiau liepos 29 d. *Draugo* laidoje buvo aprašyta Petronėlės Laurinaitės žūtis – tik todėl, kad velionė buvo veikli tuomet dar labai

naujoje Lietuvos vyčių organizacijoje:

Ištikus nelaimei Chicagos upėje, 24 d. liepos apiverčiant laivui „Eastland“, neapsiėjo be aukos ir iš Vyčių tarpo. Su „Eastland“ žuvo viena iš veiklesniųjų ir visų gerbiama Vytė, Petronėlė Laurinaitė, 17 metų amžiaus, gyvenusi prie 1329 So. 48Th court, Cicero, Ill. Buvo tai pažymėtina veikli Vyčių 14-tos kuopos narė, vaidintoja teatreliuose, giesmininkė prie vietinio choro ir pastaruju laiku kaip vietinės Vyčių kuopos raštininkė. A. a. Petronėlė, nors buvo šioje šalyje gimus ir augus, buvo tikra lietuvaitė, jautri tautietė ir vedė dorą ir pavyzdinę gyvenimą, už ką užsipelnė nuo vietos lietuvių ir kurie ją pažinojo giliausio sąjausmo ir apgailstavimo. Paliko dideliame nuliūdime tėvą, motiną, tris brolius ir visus draugus ir drauges vietinės Vyčių kuopos.

Velionės kūnas likosi palaidotas Šv. Kazimiero kapinėse 27 d. liepos, su iškilmingomis mišiomis palydint vietinės ir Chicagos kuopų draugams. Negana apgailstavimo genčių ir vietinės kuopelės draugu. Kaip pirmutinai mirusiai iš Vyčių organizacijos, visi turėtumėm išreikšti jai kuogiliausį sąjausmą ištariant „amžino atsilsio“ žodį ir dar daugiau, kaip atsižymėjusiai veikėjai ir pirmajai aukai iš Vyčių tarpo, sumesti po keletą grašių ir pastatyti amžinos atminties paminklą ant velionės kapą.

P. Mulevičius, L.V. Centro rašt.

Tyrimas nuvedė į kapines

Atlikinėdami šį žurnalistinį tyrinėjimą kartu su fotografu Jonu Kupriu apsilankėme Čikagos pakraštyje esančiose Šv. Kazimiero kapinėse. Jose be didesnio vargo atradome ne tik Petronėlės Laurinaitės, bet ir Kotrynos Kasparaitės (abidvi palaidotos liepos 27 d.) bei Juozepo Ručinskaitės (palaidota liepos 29 d.) kapus.

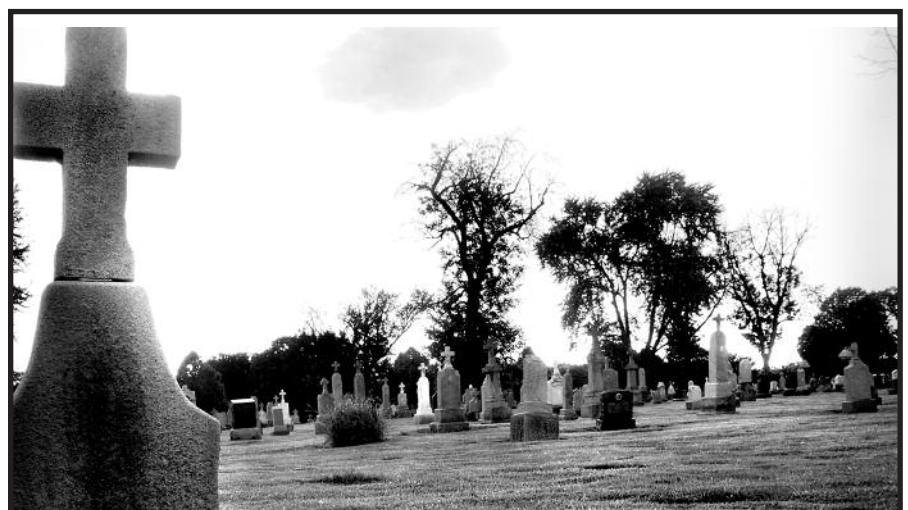
Lietuviški tekstai puošia Petronėlės Laurinaitės ir Juozepo Ručinskaitės antkapinius paminklus. Ispūdingame Laurinaitės paminkle užrašas skelbia: „A. ūA. Petronėlei Laurinaitei. Uoliai Vytei, Skatin-tojai Lietuvių Jaunimo Prie Idealo ir Pasišventimo Pavyzdžiui. Lietuvos Vyčiai. Gimė kovo 10 1898. Mirė liepos 24 1915.“ Atrodo, ten ji palaidota viena, be tėvų. Paminkle įmontuota graži jos nuotrauka su Vyčių herbu, doblu ir verba – pagerbiant jos trumpą veiklą šioje katalikiškoje organizacijoje. Greičiausiai paminklą pastatė Vyčiai savo surinktomis lėšiomis. „Eastland Memorial Society“ tinklalapyje yra skyrelis „Questionable casualties“, kuriame parašyta: „Lovett Unknown. F. Single. Probably Petronele Lauri-

naciute.“ Neaišku, kodėl tokia pastaba, nes Laurinaitė yra šios svetainės žuvusiųjų aukų sąrašuose, be to įrodymas – paminklas.

Ručinskių šeimos paminkle įamžinti keturių žmonių vardai: „A. ūA. Antanas Ručinskas. 1862 – 1931. A. ūA. Juozepa Ručinskaitė. Amžiaus 19 metų mirė 24 d. liepos 1915 m. Meldžiu ištarti amžiną atilsį“. Dar vienas užrašas skelbia: „Čionai ilsisi sūnus ir dukte Ručinskių. Zofija Amžiaus 5 mėn. Mirė 11 d. liepos 1905 m. Kazimieras Amžiaus 5 metų ir 1 mėn. Mirė 24 d. kovo 1911 m.“ Paminkle įmontuota tėvo Antano nuotrauka, o Juozepos yra iškritusi. Ručinskienės pavardės nėra. Pačioje paminklo apačioje iškaltas užrašas „A. Ručinskių šeimyna“.

SS *Eastland* aukos Kotrynos Kasparaitės paminklas – labai meniškas, bet užrašai ant jo – anglų kalba. Čia Amžinojo poilsio atgulė trys Kasparaičių šeimos nariai – mama, dukra ir dvylikametis sūnus: „Kathryn C. Casper Jan. 24, 1896 – July 24, 1915. Mary Casper. Oct. 12, 1873 – July 25, 1940. William Casper 1891 – 1903“. „Eastland Memorial Society“ internetinė svetainė skelbia, kad Kotryna buvo sekretorė – „typist“.

Sudėtingiau buvo rasti Boleslovo Sivickio kapą. Žinome, kad šis 38-erių metų vedęs vyras buvo palaidotas liepos 27 d. „Grave 74, lot 0, section 7“. Kapinių raštinėje nurodė, kur tos vietos ieškoti – tarp Antano Kraučuko lentelės ir Elenos Lukšienės paminklo. Vienintelis toje virtoje esantis paminklas – neįskaitomas (tokių, beje, Šv. Kazimiero kapinėse oro ir laiko nugalintų akmenų be jokių išlikusių užrašų yra daug). Vėl aiškinamės raštinėje – ar tas? Vieta ta, bet paminklas pastatytas ne jam. Velionio Boleslovo Sivickio kapo nežymi nei paminklas, nei lentutė – atminimas apie jį jau beveik ištrintas. Tik pavardė yra SS *Eastland* žuvusiųjų sąrašuose ir Šv. Kazimiero kapinėse palaidotųjų registre. Galbūt lietuvių – laivo aukų palaidota ir kitose Čikagos kapinėse – pavyzdžiui, lenkų „St. Adalbert“ ar „Resurrection“, žydų „Waldheim“, tačiau dėl XIX a. lietuviškų pavardžių lenkinimo tradicijų šiandien beveik neįmanoma tose Amžino poilsio vietose palaidotų SS *Eastland* žuvusiųjų kilmės nustatyti.

Boleslovo Sivickio palaikai palaidoti Šv. Kazimiero kapinių 7 sekcijos pietinėje dalyje. Jono Kuprio nuotraukos

CHIRURGAI

PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
Tel. 331-221-9004

GEDAS M. GRINIS, MD
Inkstų, pūslės ir prostatos gydymas bei chirurgija
HOLY FAMILY MEMORIAL UROLOGY
1818 Memorial Dr., Manitowoc, WI 54220
920-320-6344

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, MD, SC
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

SURENDER LAL, MD
Specialybė - vidaus ligos
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Tel. 773-434-2123
Valandos susitarus

BENDRA PRAKTIKA

ANDRIUS KUDIRKA, MD, MPH
Bendros praktikos gydytojas
15300 West Ave. #221 South
Orland Park, IL 60462
708-590-5300
www.seimosgydytojas.com

AUSŲ, NOSIES, GERKLĖS LIGOS

VYTENIS GRYBAUSKAS, MD
SUSAN T. LYON, MD
Ausų, Nosies, Gerklės ligos,
Chirurgija, Klausos aparatai
7350 W. College Drive, Suite 208
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-9199

**Apsilankykite
„DRAUGO“**

internetinėje svetainėje
www.draugas.org

STUBURO IR SKAUSMO LIGOS

JONAS V. PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS-PRUNSKIS, MD
ANDREW J. YU, MD
SHINGO YANO, MD
CHADI YAACOU, MD
ir partneriai Illinois Pain Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių,
sužeidimų darbovietėje bei kitų vietų
skausmo diagnostikos ir gydymo specialistai.
Itasca: 630-748-3300
Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Barrington: 847-852-2000
www.illinoispain.com

SKAUSMO GYDYMAS**DR. RENATA VARIAKOJYTĖ**
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ

7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550

Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų
skausmų gydymas

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, MD
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

LINAS SIDRYS, MD
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA – AKINIAI
2701 W 69th St., Chicago, IL
5850 W 111th St., Chicago Ridge, IL
Tel. 708-636-6622

DR. ELIGIJUS LELIS

Akių ligos ir chirurgija
1192 Walter St, Lemont, IL 60439
1051 Essington Rd. #200
Joliet, IL 60435
Tel. 815-723-1854

ODOS LIGŲ SPECIALISTAI**DR. K. JUCAS**

Odos ligų specialistas gydo odos
teigiamus ir neigiamus auglius ir žaizdas.
Kosmetinė chirurgija.
3235 W. 111 St, Chicago, IL 60655
773-233-0744 arba 773-489-4441

WWW.SKYTRIP.NET
info@skytrip.net

773-663-4363**SIŪLOME:**

- Pigiausi avia bilietai į Vilnių, Kauną, Palangą.
- Poilsinės kelionės, pažintiniai turai į Las Vegas, Floridą, Havajus, Meksiką, Dominiką, Karibų salas.
- Kruizai.
- Skrydžiai iš Lietuvos.

KEPYKLA IR DELIKATESAI

6216 W. Archer Ave., Chicago, IL 60638
Tel. 773-581-8500

- Lietuviška duona ir raguoliai
- Vestuviniai ir įvairūs tortai
- Siunčiame mūsų produktus UPS
- Atidaryta 7 dienas per savaitę
- Aplankykite mūsų svetainę — www.racinebakery.com

“BAKE FOR ME” KAVINĖS

Kepyklos produktai ir užkandžiai miesto centre

321 N. Clark,
Chicago, IL 60654
312-644-7750

pirm. - penkt. nuo
6:30 v.r. iki 3:30 v.p.p.

4305 S. Halsted,
Chicago, IL 60609
773-624-9900

pirm. - penkt. nuo
6:30 v.r. iki 5:30 v.p.p.
šešt. nuo 8 v.r. iki 2 v.p.p.

autotradeusa
sales • export • rebuilding
www.autotradeusa.com

PADEDAME SURASTI, NUPIRKTI IR ATVEŽTI
AUTOMOBILIUS IŠ BET KURIO JAV AUKCIONO.
PERSIUNČIAME AUTOMOBILIUS IR DETALES.
ATLIEKAME AUTOMOBILIŲ REMONTĄ!
Tel. 708-430-4710, 630-774-1192

Siūlome pigiausias skrydžius visomis oro linijomis
iš Čikagos ir kitų Amerikos miestų į

LIETUVĄ**VYTIS TOURS**

www.vytistours.com

info@vytistours.com

1-800-778-9847

4024 235th St., Douglaston, NY 11363

Teiraukitės mūsų 2015 m. brošiūros. Ją galite patys išsispausdinti adresu:

www.vytistours.com

Specialios turistinės kelionės į Baltijos kraštus 2015 m.

Dėl informacijos skambinkite Ritai Penčylienei

Kainas sužinoti ir užsisakyti vietas galite

www.vytistours.com

Siūlome informaciją apie specialias nuolaidas

Atsiųskite savo el. pašto adresą

ATSTOVYBĖ ČIKAGOJE

Bronė Barakauskienė
Tel fax: 708-403-5717
mamabar3@aol.com

Rita Penčyliene
Tel fax: 708-923-0280
pencylar@comcast.net

LOT Lufthansa SAS FINNAIR KLM

doleris.com
tickets@doleris.com
1-800-514-9989
PIGIAUSI AVIA-BILIETAI Į LIETUVĄ IR EUROPA

**SKAITYKITE
„DRAUGĄ“ GREIČIAU!**
www.draugas.org

Pasidalinkite nuomone
facebook
www.facebook.com/draugolaikrastis

„Surašymo“ Nr. 47 atsakymas
Pažymėtuose langeliuose: AMNESTIJA.

„Draugo“ kryžiažodį „Surašymas“ Nr. 47
išsprendė ir mums atsakymus atsiuntė:

Jadvyga Savickas, Nashua, NH
Pranas Klimavičius, Palos Hills, IL

Nuoširdžiai dėkojame sprendėjams.
Jūsų sprendimų atsakymų lauksime paštu:
„Draugas“, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629-5589
arba el. paštu – redakcija@draugas.org ir faksu: 773-585-8284.

**Remkime
Draugo fondą**
www.draugofondas.org

15-os advokatų komanda | Ilgametė patirtis | Lietuviškai kalbantys profesionalai

Nekilnojamas turtas
—
Įmonių ir komercinė teisė
—
Paveldėjimo teisė JAV ir
Lietuvoje
—
Atstovavimas teismuose

BOODELL & DOMANSKIS, LLC

Adomas Siudika Tėsininkas (312) 938-4909 asiudika@boodelaw.com	Audra P. Karalius Advokatė (312) 219-8540 akaralius@boodelaw.com	A. Rimas Domanskis Advokatas (312) 540-1075 domanskis@boodelaw.com	Dainius R. Dumbrys Advokatas (312) 938-4905 ddumbrys@boodelaw.com
---	--	--	--

353 N. Clark Street
Suite 1800
Chicago, IL 60654
Fax: (312) 540-1162

■ Vyras ieško senelių priežiūros darbo su gyvenimu. Gali pakeisti savaitgaliais ar bet kurią savaitės dieną. Legalūs dokumentai.
Tel. 630-670-0813

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Didelė darbo patirtis, minimali

anglų kalba, nevairuoja. Gali pakeisti savaitgaliais. **Tel. 773-940-5264.**

■ Darbšti moteris ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Geros rekomendacijos ir gera anglų kalba. **Tel. 773-329-9918.**

KELIONĖ Į ALGIRDO LANDSBERGIO KELIONĘ

Nauja knyga apie rašytoją Algirdą Landsbergį

Ją galite nusipirkti „Drauge“

Algirdas Landsbergis (1924–2004) – žymus išeivijos rašytojas, dramaturgas, literatūros kritikas, humanitarinių mokslų profesorius, romano „Kelionė“ ir dramos „Penki stulpai turgaus aikštėje“ autorius.

Šiais metais leidykla „Naujasis lankas“ Kaune išleido knygą apie Algirdą Landsbergį – „Archyvai – Kelionė į Algirdo Landsbergio kelionę“. Knygos autorė – Virginija Babonaitė-Paplauskienė. Knygą galite įsigyti „Draugo“ knygynelyje. **Kaina – 20 dol. (Illinois valstijos pridėtinės vertės mokestis – 9.25 proc., persiuntimas paštu – 5 dol.)** Teiraukitės tel. 773-585-9500.

Knyga apžvelgia Algirdo Landsbergio gyvenimą Lietuvoje, Vokietijoje ir Amerikoje ir jo plačiašakį literatūrinį ir dramaturginį palikimą. Knyga gausiai iliustruota nuotraukomis, laiškų, rankraščių tekstais, Landsbergio dramų pastatymų vaizdais. Daug medžiagos paimta iš Maironio lietuvių literatūros muziejuje saugomo Algirdo Landsbergio archyvinio rinkinio.

Knyga skiriama Algirdo Landsbergio ir jo žmonos atminimui. 2014 metais sukanka 90 metų nuo Algirdo Landsbergio gimimo ir 60 metų nuo jo romano „Kelionė“ išleidimo. Literatūros mylėtojams puiki proga prisiminti svarbų lietuvių išeivijos rašytoją.

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. AUŠRINĖ SCHNEIDER
DANTŲ GYDYTOJA
Kalbame lietuviškai
10 S. 640 Kingery Highway
Willowbrook, IL 60527
Tel. 630-323-2245
Valandos susitarus

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Road, Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 708-598-4055
Valandos susitarus

DR. RAMUNĖ MACIJAUSKAS
Dantų gydytoja
9356 S. Roberts Road
Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-2131
Valandos susitarus

DR. DALIA E. CEPELĖ, DDS
Dantų gydytoja
10745 Winterset Dr.
Orland Park, IL 60467
708-873-9074
Valandos susitarus

DR. LINA POŠKUS
Dantų gydytoja
4635 W. 63 St., Chicago, IL
Tel. 773-735-7730
9201 Broadway Ave., Brookfield
Tel. 708-387-2020

ADVOKATAI

**Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS**
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos pagal susitarimą

REAL ESTATE

FIRST RATE REAL ESTATE

4545 W. 67th Street
Chicago, Illinois 60629
Bus: 773-767-2400
Cell: 312-805-4851
Fax: 773-767-9886

E-mail: ausra.padalino@gmail.com

Aušra Kriščiūnaitė Padalino
Broker/savininkė

Kalbame lietuviškai, ispaniškai, angliškai

 Patirtis – daugiau nei
25-eri metai

PASLAUGOS

PARDAVIMAS IR TAISYMAS
MIGLINAS TV
GE/RCA ATSTOVYBĖ
2346 W. 69th Street
Tel. 773-776-1486

PASLAUGOS

Reikalinga 30–69 metų moteris, susikalbanti angliškai, galinti prižiūrėti moterį ir gyventi kartu Claremont, CA.
Tel. 909-626-0954.

EUGENE C. DECKER, DDS, PC
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
**4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
25 E Washington, Ste1121,
Chicago, IL**
Tel. 708-422-8260

DR. GAILĖ V. ČERNIAUSKAS
DANTŲ GYDYTOJA
Amerikos „TOP DENTIST“ 2009 M.
318 W. Touhy Avenue
Park Ridge, IL 60068
Tel. 847-692-2303
www.parkridgesmiles.com

PILNA DANTŲ PRIEŽIŪRA:

- implantai
- tiltai, karūnos, protezai
- vaikų dantų gydymas
- šaknies kanalų valymas
- chirurgija
- parodontozės specialistas kabinete
- kosmetinės procedūros — „veneers“, balinimas • TMJ/TMD gydymas

DR. DALIA JODWALIS
Dantų gydytoja
15543 W. 127th St.
Suite 101, Lemont, IL
Tel. 630-243-1010
Valandos susitarus

**DR. JOVITA KERELIS
DR. DAIVA BIDVA**
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

PERKA

**PERKAME
GINTARĄ**
IR GINTARO DIRBINIUS:

- KAROLIUS
- APYRANKES
- SAGES
- PAKABUKUS
- IR KT.

TAIP PAT
GINTARO GRYNUOLIUS.
Atvykstame į namus.
Tel: 708-603-5494

DĖMESIO!

Perku miškus, žemes Lietuvoje. Gali būti nepilnai sutvarkyta nuosavybė, o už suteiktą informaciją – atsilyginsiu.
Tel. 630-340-9604

SIŪLO DARBĄ

Reikalingi raštinės darbuotojai, gerai mokantys anglų kalbą, turintys gerus kompiuterinius įgūdžius. „Reziume“ prašome siųsti
agubo2011@yahoo.com

DRAUGAS • 773-585-9500
skelbimai@draugas.org

Amerikos lietuvių dovanos praturtino ir papuošė Zyplių dvarą

ALGIS VAŠKEVIČIUS

Šakių rajone esantis Zyplių dvaras sulaukė ypatingų dovanų iš Jungtinių Amerikos Valstijų, Čikagos. Į dvarą atkeliavo ir jo sales jau papuošė iškilaus kraštiečio Prano Povilaitis padovanoti baldai, suvenyrai, kilimai, paveiksliai, kiti daiktai. Talpintuvu į Klaipėdą atkeliavo ir didžiulė labai turtinga P. Povilaitis biblioteka, kurioje šimtai knygų lietuvių, anglų, prancūzų, kitomis kalbomis, taip pat muzikos įrašai, kiti daiktai.

Lukščių seniūnijos, kuriai priklauso Zyplių dvaras seniūnas Vidas Cikana jau gali atsikvėpti – prireikė savaitės laiko ir nemažai pastangų, kol buvo sutvarkyti visi formalumai ir dovana iš Klaipėdos galėjo atkelti į Zyplius. Dabar didžioji dalis dovanotų daiktų jau išdėliota ir sustatyta vienoje iš dvaro salių. Netrukus čia atsiras informacinė lentelė, pristatanti kraštiečių P. Povilaitis, salei bus suteiktas jo vardas, o biblioteka bus įkurta atskiroje patalpoje.

Apie tai, kad P. Povilaitis nutarė padovanoti daug savo asmeninių daiktų Zyplių dvarui, žinia Lietuvai pasiekė šių metų pradžioje. Čia vėl neapsieita be garsios mecenatės dailininkės Magdalenos Birutės Stankūnienės pastangų – pernai gruodžio mėnesį, kai buvo minimos 90-osios P. Povilaitis gimimo metinės, vaišių metu ji užsiminė jubiliatu, kad šis galėtų dalį savo daiktų padovanoti gimtinei. P. Povilaitis, jos pavyzdžio paskatintas, gana greitai apsisprendė ir štai dabar dovana – jau Zypliuose.

Pranas Povilaitis gerai žinomas ir Čikagoje, ir Lietuvoje. Jis – visuomenininkas, Tautos fondo tarybos narys, ilgametis lietuvių krikščionių demokratų išeivijoje veikėjas ir šios partijos rėmėjas Lietuvoje. Jis gimė Šakių rajone, Šunkarių-Valak-

Zyplių dvaras per metus sulaukia apie 10 000 lankytojų.

tai ištisa istorija, kurią tiesiog būtina perduoti ateities kartoms”, – įsitikinęs seniūnas V. Cikana.

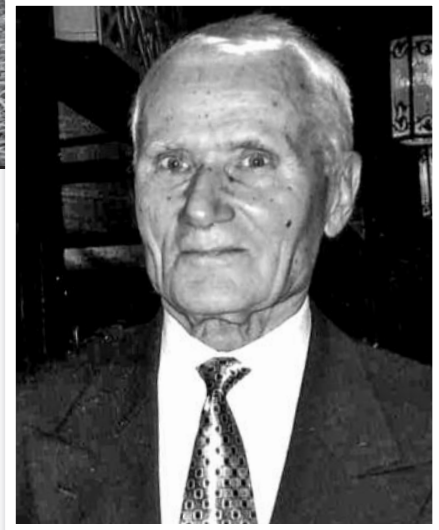
Didelis stalas su kėdėmis, minkštastuoliai, sofas puikiai papuošė vieną iš dvaro salių. Siuntoje buvo ir aštuoniolika vertingų paveikslų, tarp jų ir dailininko Adomo Galdiko darbas, kartu atkeliavo ir dailininkės M. B. Stankūnienės dvarui padovanotas mozaikinis staliukas, taip pat du dideli dailininko Audriaus V. Plioplio bei du menininkės Vidos Krištolaitytės paveiksliai.

„Aš labai džiaugiuosi, kad Povilaitis savo dovana nutarė papuošti gimtinę. Kai su juo kalbėjau, raginau taip padaryti, ir jis suprato, kad dovana pradiugins Zyplius, jis bus įamžintas ir prisimenamas. Aš nuolat raginu čia gyvenančius lietuvius remti tėvynę, siūsti jai savo daiktus, dovantoti, bet tokių atvejų dar būna retai”, – pasakojo M. B. Stankūnienė. Ji su pagalbininkais pati nupirko antklodes, rankšluosčius, į kuriuos padovanotus daiktus suvyniojo, pati juos pakavo ir pasirūpino jų išsiuntimu į Lietuvą.

Vieni pirmųjų dovanas apžiūrėjo specialiai į Zyplius atvykę svečiai – krikščionių demokratų sąjungos atstovas iš Čikagos ilgametis P. Povilaitis bičiulis Jonas Vainius, palýdėtas Lietuvos Tėvynės Sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų partijos tarybos narių Jono Volungevičiaus ir Ritos Barzdenienės. Jie labai džiaugėsi, kad neįkainojama dovana iš Čikagos labai praturtino nuolat gražėjantį ir daug lankytojų turintį Zyplių dvarą.

Svečiai seniūnui padovanojo prieš porą metų išleistą Prano Povilaitis ir žurnalistės Audronės Viktorijos Škiudaitės knygą „Lietuvos krikščionys demokratai išeivijoje”, kurioje pasakojama apie lietuvių krikščionių demokratų, po Antrojo pasaulinio karo pasitraukusių į Vakarus ir ten atkūrusių savo organizaciją, veiklą. V. Cikana iš karto ėmė šį leidinį skaityti ir sakė, kad iš jo sužinojo labai daug vertingų ir įdomių istorinių faktų, apie kuriuos net nežinotė.

Zyplių dvaro sienas jau anksčiau papuošė ne-

Pranas Povilaitis

mažai dailininkės ir mecenatės M. B. Stankūnienės atsiųstų darbų, dar keletas nedidelių kūrinių atkeliavo su šia siunta ir taip pat jau rado savo vietą. Visai neseniai dvaro rūmus papuošė dar viena dovana – šešiolika savo paveikslų padovanojo žinomas dailininkas ir medicinas Audrius V. Plioplys. M. B. Stankūnienė pasirūpino šių paveikslų įreminimu ir dabar jie jau puošia Zyplių dvaro konferencijų salę.

Kanadoje gimęs ir Čikagoje gyvenantis vienas iš garsiausių Amerikos neurologų, ilgametis Michael Reese ligoninės Chicagoje vaikų neurologijos padalinio vadovas, kelių gydymo ir slaugymo įstaigų medicinos direktorius tarp išeivijos meno gerbėjų yra puikiai žinomas. Jis ir dailininkas, ir fotografas, daug metų derinęs neurobiologo-neurologo profesiją ir vizualiuosius menus. Darbų autorius yra surengęs apie 40 autorinių ir dalyvavęs beveik šimte grupinių parodų, pelnęs įvairių apdovanojimų ne tik Amerikoje, bet ir Belgijoje, kitose šalyse. 2011 metais Balzeko lietuvių kultūros muziejus jį yra paskelbęs Metų žmogumi.

„Kai sukabinome visus A. Plioplio darbus, negalėjome atsidžiaugti, kad jie labai tiko šioje salėje. Ji yra gana žema, o darbų formatas toks, kad jie idealiai tinka tokiai erdvei, be to, tilpo visi paveiksliai vienoje salėje. Dabar, kai gavome ir du naujus didelius jo darbus, jiems taip pat surasime vietą dvaro salėse”, – sakė Zyplių dvaro atstatymo iniciatorius V. Cikana.

Šimtmečių istoriją turintis Zyplių dvaras V. Cikanos rūpesčiu pradėtas restauruoti 2002 metais, kai buvo atstatyti ir gerokai apgriuvę bei apleisti pagrindiniai dvaro rūmai, ir kiti šalia esantys pastatai. Dabar čia įrengtos meno galerijos, vyksta skulptorių plenerai, įvairūs koncertai, susitikimai. Šis objektas yra vienas labiausiai lankomų visame Sūduvos krašte, kiekvienais metais sulaukiantis daugiau kaip 10 tūkstančių žmonių.

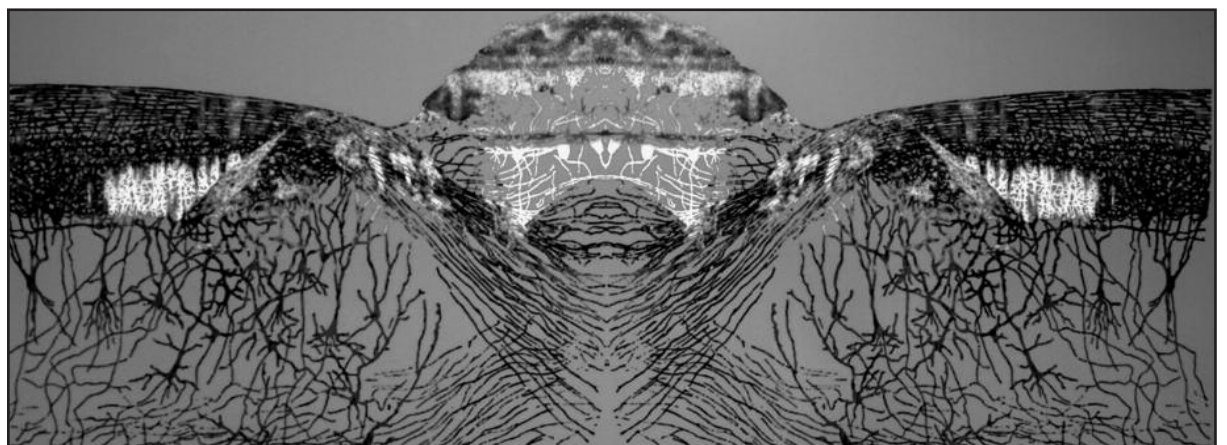
P. Povilaitis dovanoti daiktai praturtino dvaro rūmus.

būdžio kaime, 1937 m. įstojo į Šakių „Žiburio” gimnaziją ir ją baigė 1944-aisiais.

Antrojo pasaulinio karo metais P. Povilaitis atsidūrė Vokietijoje, studijavo humanitarinius mokslus, o nuo 1949-ųjų gyvena JAV. Čia baigė ekonomikos ir administracijos mokslus, aktyviai dalyvavo lietuviškoje veikloje. Daug metų jis dirbo finansininku plieno pramonės įmonėje Čikagoje. Jis buvo aktyvus ateitininkas, dalyvavo Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Federacijos veikloje, daug pasidarbavo įkuriant Pasaulio lietuvių katalikų bendriją, dirbo Amerikos lietuvių taryboje ir Vyriausajame Lietuvos išlaisvinimo komitete. Dideli jo nuopelnai ir Lietuvos krikščionių demokratų sąjungai išeivijoje, kuriai atiduota per 50 metų.

Pranas Povilaitis iki šiol išlieka labai aktyvus, jis dalyvauja įvairių draugijų veikloje, šiuo metu yra ir „Draugo” laikraščio tarybos narys.

„Ši dovana mus ir pradžiugino, ir nustebino. Nesitikėjome, kad galime sulaukti tiek vertingų daiktų, kurie labai praturtino dvaro ekspozicijas. Restauruotuose ir atstatytuose dvaro rūmuose yra daug erdvių, salių, tad džiaugiamės, kad čia bus saugomas ir mūsų garsaus kraštiečio atminimas. Juk

A. V. Plioplio darbai papuošė konferencijų salę.

A. Vaškevičiaus nuotraukos

IŠLYDĖJOME A † A.VACLOVĄ SLUŠNĮ

**REGINA
JUŠKAITĖ-ŠVOBIENĖ**

Po sunkios ligos, 2015 m. liepos 15 d., Beaumont-Oakwood ligoninėje, Dearborne, Michigane, akis amžinai užmerkė Vaclovas Slušnys, sulaukęs 91 metų. Laidotuves tvarkė Yolandos Zaporackienės, Val S. Bauza laidotuvių koplyčios direktorės, vyras ir garbės konsulas Detroite Algis Zaporackas.

Atsiveikinimas su Velioniu vyko penktadienį, liepos 17 d., Dievo Apvaizdos lietuvių bažnyčioje, Southfield, MI.

Vaclovas Slušnys Z. Malakauskienės nuotr.

Velionis gimė 1924 m. birželio 6 d. Žemaitijoje. Jis turėjo vyresnę seserį ir keturis jaunesnius brolius. 1941–1942 m. tarnavo vokiečių kariuomenėje, buvo karo belaisvis Prancūzijoje. Po metų grįžęs į Vokietiją gyveno Blurburgo stovykloje prie Augsburguro. Po Antrojo pasaulinio karo Vacys Slušnys persikėlė gyventi į JAV. Šiek tiek laiko gyveno Oregono valstijoje ir dirbo ūkyje. 1950 m. su žmona Elizabeth (Mae) atvyko į Detroitą, MI, nuolatiniam gyvenimui.

Velionis mėgo gaminti maistą, užsiėmė daržininkyste, auginė daug įvairių daržovių ir gėlių. Vaciumi patiko vaisinti draugus ir svečius. Jis mėgo dainuoti ir turėjo gražų bei stiprų balsą, gero humoro jausmą, dažnai šypsojosi žmonėms.

Vacys Slušnys 32 metus dirbo Fleetwood/Cadillac automobilių gamykloje Detroite, kur ėjo įvairias pareigas.

Velionis buvo uolus Šv. Antano lietuvių parapijos parapijietis, ilgametis aukų rinkėjas (juo buvo daugiau kaip 50 metų). Reikalui esant V. Slušnys talkino parapijos remonto darbuose, ruošiant bendruomenės pietus įvairioms progoms – skusdavo ir tarkuodavo bulves, po švenčių plaudavo indus, puodus ir parapijos virtuvės grindis. O per šventes ir renginius buvo pagrindinis „alijošiaus lašų“ šinkorius. V. Slušnys buvo linksmas žmogus, dažnai sakydavo: „Kiekvienas darbas yra garbingas“. Taip pat Velionis rėmė lietuviškus renginius, labdaros organizacijas bei lietuviškas radijo programas. Buvo aktyvus Švyturio jūros šaulių

kuopos narys, Lietuvos šaulių sąjungos išeivijoje garbės narys ir garbės šaulys. Jis ilgus metus dirbo ir talkino šauliams Pilėnų stovyklavietėje, Manchester, MI. Velionis priklausė labdaros organizacijai BALF'ui (Bendram Amerikos lietuvių fondui) bei Dariaus ir Girėno klubui.

Šv. Mišias atnašavo Dievo Apvaizdos lietuvių parapijos klebonas kun. Gintaras Antanas Jonikas. Mišių metu vargonavo ir giedojo Rita Giedraitienė, Šv. Raštą skaitė Raminta Vilkiene. Mišioms patarnavo Doug Komer. Savo pamoksle kun. G. A. Jonikas papasakojo apie savo pažintį su Velioniu. Klebonas kun. G. A. Jonikas sakė, kad a. a. Vacys Slušnys buvo į Dievą tikintis žmogus, rėmė savo parapiją. Jis buvo lietuvis patriotas. Kai Šv. Antano parapija susijungė su Dievo Apvaizdos parapija, Velionis įsijungė ir į šiosios veiklą, bet jėgos jau buvo nebe tos. Kun. G. A. Jonikas pasidžiaugė, kad turėjo nors progos su Velioniu gražiai pasikalbėti. Jis džiaugėsi, kad a. a. Vacys Slušnys turėjo sąžiningą globėją Vida Kinčienę, kuri gražiai juo rūpinosi.

Aukas prie altoriaus nešė Velionio globėja ir patikėtinė Vida Kinčienė bei šių eilučių autorė.

Po gedulingų šv. Mišių Velionis buvo nulydėtas į Woodmere kapinių mauzolieju, kur ilsisi žmonos Elizabeth (Mae) Slušnys palaikai; žmona apleido šį pasaulį 2003 m. Baigiant maldas buvo sugiedota giesmė „Marija, Marija“.

Gedulingi pietūs, kuriuos ruošė parapijos nuolatinė šeimininkė Regina Greenhalgh, vyko Dievo Apvaizdos lietuvių parapijos svetainėje, Southfield, MI. LR garbės konsulas Detroite Algis Zaporackas trumpai papasakojo apie Velionio nueitą gyvenimo kelią, o šių eilučių autorė nušvietė a. a. Vaclovo veiklą buvusioje Šv. Antano lietuvių parapijoje, Švyturio jūros šaulių kuopoje ir Lietuvos šaulių sąjungos išeivijoje organizacijoje. Pabrėžė Velionio dosnumą labdaros organizacijoms (BALF'ui ir „Pagalba Lietuvai“), spaudai, lietuviškoms radijo programoms ir seselėms kazimierietėms.

Buvo padėkota klebonui už paskutines religines apeigas, LR garbės konsului Algiumi Zaporackui – už rūpestingą laidotuvių tvarkymą, karsto nešėjams – Švyturio jūrų šaulių kuopos dabartiniam vadui Mykolui Abariui, buvusiam Švyturio jūros šaulių kuopos vadui Linui Orentui, šeimos draugui Juozui Jakunskui bei buvusiam Šv. Antano parapijos parapijietiiui ir aukų rinkėjui Vytautui Nemaniui. Taip pat padėkota Doug Komer už šv. Mišių patarnavimą, Ritai Giedraitienei už vargonavimą ir giedojimą, Ramintai Vilkienei – už Šv. Rašto skaitymą, šeimininkei Reginai Greenhalgh – už puikias vaišes bei visiems laidotuvių dalyviams už Velionio pagerbimą.

Ilsėkis ramybėje, Mielas drauge, drūtas žemaitis ir Lietuvos sūnau Vacy Slušny! Tegul žemėlė būna Tau lengva!

Giliai nuliūdę liko buvusieji Šv. Antano parapijos parapijietčiai, kaimynai, draugai bei a. a. Vacio Slušnio globėja.

Brangiam Cicero parapijos nariui

**A † A
EDUARDUI OLŠAUSKUI**

mirus, reiškiamo gilią užuojautą žmonai ELENAI, dukrai dr. ROMAI KUPRIENEI ir sūnui VINCUI OLŠAUSKUI su šeimomis, seseriai EMILIJAI PAKALNIŠKIENEI, giminėms ir artimiesiems.

*Cicero Šv. Antano parapijos
lietuvių kavutės lankytojai
Lietuvių Bendruomenės Cicero apylinkės nariai*

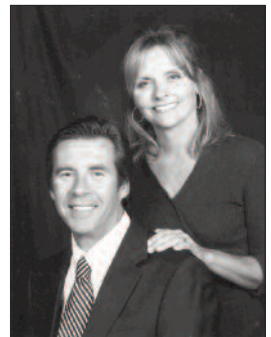
Rugpjūčio 2 d., sekmadienį, 8:45 val. r.
Šv. Antano lietuvių parapijos bažnyčioje,
1500 S. 50th Ave., Cicero, IL,
bus aukojamos šv. Mišios už a. a. Eduardo sielą.
Nuoširdžiai kviečiame visus dalyvauti Mišiose.

Palos-Gaidas

FUNERAL HOME

- Patogioje vietoje tarp Čikagos ir Lemonto
- 10 minučių nuo Šv. Kazimiero lietuvių kapinių

**11028 S. Southwest Hwy.
Palos Hills, Illinois
(708) 974-4410**

PETKUS & SON FUNERAL DIRECTORS

SUMMIT, 7300 W. ARCHER AVE.

CICERO, 5940 W. 35 ST.

LEMONT, 12401 S. ARCHER AVE. (& DERBY RD.)

NATIONWIDE TOLL FREE (nemokamas)

Tel. 1-800-994-7600

www.petkusfuneralhomes.com

Donatas Januta. „Lietuviški takai“,

Vilnius, 2015 m., 300 psl.

Šioje gausiai iliustruotoje knygoje pristatomi San Francisco advokato, istorijos tyrinėtojo Donato Janutos rašiniai apie šiandienos ir praeities Lietuvą ir lietuvius.

Aptarti santykiai tarp lietuvių ir žydų. Pristatyti Lietuvos karžygiai, tarp kurių – generolai Povilas Plechavičius ir Vincas Vitkauskas, bei kovojusieji Afganistane. Aprašyti Amerikos lietuviai komunistai, jų gyvenimas ir veikla, jų susikirtimai su į JAV atvykusiais „dipukais“. Prisiminti du Amerikoje gimę lietuviai, kurie Lietuvoje tapo mirtini priešai – partizanas Adolfas Ramanauskas ir išdavikas Juozas Markulis...

Daug kitų žmonių, įvykių ir vaizdų iš lietuvių gyvenimo bei veiklos rasite šiame rinkinyje. Autorius paseka ir lietuvių pėdsakus Baltarusijoje, Prūsijoje, Lenkijos Suvalkų krašte, Latvijoje. Knyga skirta visiems, kas domisi Lietuva, lietuviais, jų veikla ir gyvenimu.

Knygą „Lietuviški takai“ galite įsigyti „Draugo“ knygynėlyje.

Kaina – 25 dol.

(Illinois valstijos pridėtinės vertės mokestis – 9,25 proc.,
persiuntimas paštu – 5 dol.)

Teiraukitės tel. 773-585-9500

www.draugas.org/mirties.html

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **JAV LB Lemonto apylinkės Socialinių reikšmių skyrius** liepos 29 d., trečiadienį, 1 val. p. p. kviečia visus į PLC Lemonte skaityklą, kur matysite Lietuvos televizijoje sukurtą istorinio filmo „Barbora Radvilaitė“ antrąją dalį.

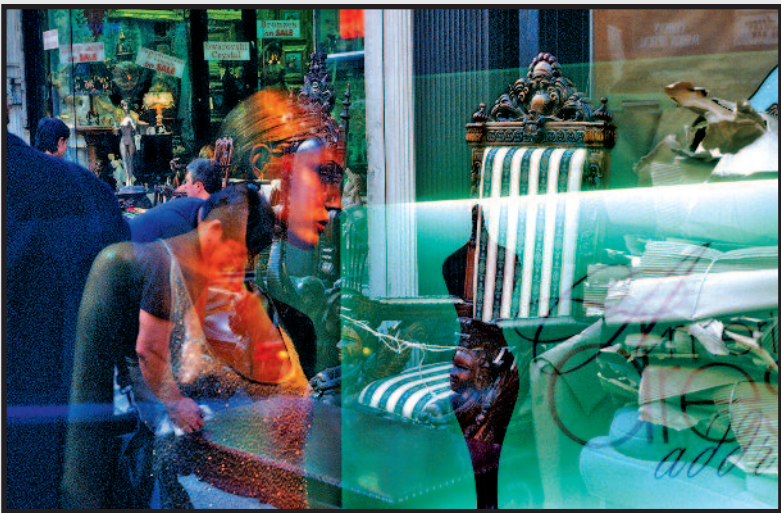
■ **Visus maloniai kviečiame į Lietuvos Duk-**

terų draugijos organizuojamą išskilmingą metinį pokylį „Rudens pietūs“. Jūsų laukia įdomi programa, gardžios vaišės, loterija ir puikiai praleistas laikas kartu. „Rudens pietūs“ vyks rugsėjo 13 d. 12:30 val. p. p. PLC didžiojoje salėje.

Paraiškos LF stipendijoms gauti

Kviečiame nuolatinių studijų studentus, studijuojančius aukštosiose mokyklose, pildyti 2015 m. paraiškas Lietuvos Fondo stipendijoms (iki 5 000 dol.) gauti. **Paraiškos bus priimamos nuo rugpjūčio 15 d. iki spalio 10 d.** Parama stipendijoms skiriama iš įsteigtų specialios paskirties fondų. Visą informaciją apie LF stipendijų paraiškų pildymą, skirstymo pirmumą, apribojimus, svarstymo eigą ir tvirtinimą galite rasti tinklalapyje www.lietuviufondas.org (skiltyje „Stipendijos“). **LF info**

New Yorko kaleidoskopas

Liepos 29 d., trečiadienį, 6 val. v. Marijos ir Jurgio Šlapelių name-muziejuje, Pilies g. 40, Vilniuje, atidaroma Sigito Baltramaičio fotografijų paroda „New Yorko kaleidoskopas“.

Fotografas šiam pasakojimui apie New Yorką naudoja nesuplanuotos dvigubos ekspozicijos metodą, vaizdai neprognozuojamai jungiasi į vientisą, neįprastą, įdomų, intriguojantį kūrinių. Atskiros fotografijos jungiasi į savitą kaleidoskopinę mozaiką.

Planuojate vykti į Vilnių? Aplankykite Sigito Baltramaičio parodą. Ji veiks iki rugpjūčio 23 d. **„Draugo“ info**

California Lithuanian Credit Union

Santa Monica, CA

(310) 828-7095

info@clcu.org

0.85% Taupomoji Sąskaita 2.00% 3 Metų CD

1.40% IRA 2.25% 3 Metų IRA CD

Valdžios apdrausta iki \$250,000

Advokatas

VYTENIS LIETUVNINKAS

4536 W. 63 Street

Chicago, IL 60629

(Skersai gatvės nuo „Draugo“)

Tel. 773-284-0100

Namams pirkti paskolos
duodamos mažais mėnesiniais
įmokėjimais ir prieinamais nuomimais.

Kreipkitės į

Mutual Federal Bank,

2212 West Cermak Road.

Tel. (773) 847-7747

www.draugas.org

Beverly Shores, Indiana: parduodamas unikalus, su vaizdu į Michigan ežerą, žemės sklypas (31.024 SF).

SUMAŽINTA KAINA – \$474,900

Tel. 312-623-6100 (angliškai)
arba 773-818-3981 (lietuviškai)

Vasaros smagumai Beverly Shores miestelyje

Jolanta Ignatova puošia 1930 metų „Fordą“ lietuviškomis spalvomis. Už vairo sės Kęstutis Sidabras. Dešinėje – „Fordo“ savininkas Joe Klumpė. Rūtos Sidabrienės nuotr.

Lietuvių klubo atstovai vasaros šventės eisenoje. Už kabrioletu vairo – Joe Klumpė (1928 m. Ford modelis A). Dr. Vido Noreikos nuotr.

Diana Johns su dukra Laimute šventei pasiruošusios.

Rūtos Sidabrienės nuotr.

RŪTA SIDABRIENĖ

Šiaurės Vakarų Indiana turi Baltijos pajūrio grožį primenančias kopas, paplūdimius, miestelius. Šiltomis vasaros dienomis iš Čikagos ir mažesnių miestų čia suvažiuoja daugybė žmonių pasigėrėti įspūdinga Michigano ežero pakrante, išsimaudyti gaivinančiame ežero vandenyje, palydėti saulėlydį nuo aukščiausių kopų.

Apie 40 mylių nuo Čikagos, Indianos kopose, yra įsikūręs Beverly Shores miestelis, kuriame jau 60 metų veikia ir Lietuvių klubas. Beverly Shores Lietuvių klubas dalyvauja miestelio veikloje. Liepos 18 d. vykusioje miestelio vasaros šventėje (Summer Fest) taip pat dalyvavo Lietuvių klubo nariai. Šventė prasidėjo nuotaikinga eiseną, lietuvių kolona išsiskyrė savo ryškiomis spalvomis, trispalvėmis papuošę net du senoviš-

kus „Ford“ automobilius, o taip pat – skambiomis dainomis, pritariant akordeonui.

Prie ežero, automobilių statymo aikštelėje, laikinai virtusioje mugės epicentru, virė gyvenimas: buvo kepmos picos, dešrelės, mėšainiai ir kt. Skambėjo muzika. Lietuvių klubas savo spalvingai papuoštoje palapinėje prekiaavo pyragais. Pyragus Klubui padovanojo „Bake for me“ (Chicago, IL) savininkas Juozas Kapačinskis. Tai labai gražus gestas, papildantis Klubu biudžetą. Ačiū „Bake for me“ savininkui Juozui Kapačinskiui.

Gaila, tačiau šiomet šios gražios vasaros šventės eigą pakoregavo atskubėjusi audra.

Tikimės, kad per artėjančią Beverly Shores Lietuvių klubo gegužinę, kuri skirta Klubui įkūrimo 60-mečiui, oras bus puikus. Gegužinė vyks š. m. rugpjūčio 8 d., šeštadienį, 2 val. p. p. 0 „Lituanica“ parke. Jūs visi esate maloniai kviečiami.